Millaista on hyvä ryhmätoiminta?

Prosessikuvaus laadun kehittäjänä Hyvinvointipalveluvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivassa esikouluikäisen lasten Liito-ryhmässä

Laura Hynynen

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2007

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaali- ja terveysala

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU

KUVAILULEHTI
Päivämäärä
16.4.2007

Tekijä(t)	Julkaisun laji	
Laura Hynynen	Opinnäytetyö	
	Sivumäärä 48	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____saakka	

Työn nimi
Millaista on hyvä ryhmätoiminta?
Prosessikuvaus laadun kehittäjänä Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivassa esikouluikäisen lasten Liito-ryhmässä

Koulutusohjelma
Fysioterapian koulutusohjelma

Työn ohjaaja(t)
Pirjo Hynynen

Toimeksiantaja(t)
Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste

Tiivistelmä

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste pyysi tekemään prosessikuvauksen esikouluikäisten lasten havaintomotorisia taitoja harjoittavasta Liito-ryhmästä. Prosessikuvaus luotiin Liito-ryhmän ohjaajina toimivien opiskelijoiden tueksi ja sillä helpotetaan tiedon kulkua sekä tuetaan opiskelijoiden itsenäistä toimintaa.

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää millaista on hyvä ryhmätoiminta Liito- ryhmässä ohjaajana olleiden opiskelijoiden, opiskelijoiden ohjaajien ja Liito-ryhmässä käyvien lasten vanhempien näkökulmasta. Näitten edellä mainittujen mielipiteiden ja näkemysten mukaan laaditaan prosessikuvaus ryhmätoiminnasta.

Tutkimukseen osallistui yhteensä kahdeksan henkilöä, joista kaksi oli fysioterapeutti opiskelijaa, Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimiva fysioterapeutti, fysioterapian opettaja sekä neljän Liito-ryhmässä käyvän lapsen vanhempaa. Tutkimusmenetelmänä käytettiin teema-haastattelua. Haastattelut toteutettiin Fysipisteen tiloissa ja jokainen haastattelu tehtiin kahden haastateltavan ja haastattelijan kesken. Haastattelut nauhoitettiin litterointia varten.

Tutkimuksessa esille tulleista hyvistä laatukriteereistä tärkeäksi koettiin tiedottaminen. Tutkimusryhmän kaikki osapuolet kokivat tärkeäksi myös palautteenannon. Se koettiin tärkeäksi osaksi ryhmätoiminnan arviointia ja kehittämistä. Turvallisuus koettiin myös tärkeäksi tekijäksi. Hyvä ryhmäkerta sisältää monipuolisia harjoitteita, tietyn struktuurin ja monipuolisia harjoitteita. Myös onnistumisen tunteen tuottaminen, yhteistyö ryhmää ohjaavien opiskelijoiden kesken sekä lapsen mielipiteiden kuunteleminen kuuluivat hyvän ryhmätoiminnan kriteereihin.

Tutkimustulosten perusteella luotiin prosessikuvaus Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivasta Liito-ryhmästä. Prosessikuvauksessa näkyy prosessi, sen tavoite, toimija sekä prosessin ajoittuminen lukuvuoteen. Prosessikuvauksesta hahmottuu selkeästi Liito-ryhmän kokonaisuus sekä jokaisen Liito-ryhmässä toimivan rooli.

Avainsanat (asiasanat)
Havaintomotoriikka, laatu, ryhmätoiminnan kehittäminen, prosessikuvaus

Muut tiedot

JYVÄSKYLÄ UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

DESCRIPTION
Date
16.4.2007

Author(s)	Type of Publication	
Laura Hynynen	Bachelor´s Thesis	
	Pages 48	Language Finnish
	Confidential ☐ Until_____	

Title
What is good group activity like? Process description as a developer of quality in the preschool aged children's "Liito"-group which is a part of the welfare and learning center "Fysipiste"

Degree Programme
Degree Programme in Physiotherapy

Tutor(s)
Pirjo Hynynen

Assigned by
Welfare and learning center "Fysipiste"

Abstract
Welfare and learning center "Fysipiste" asked to make a process description of "Liito" –group where preschool aged children practice their perceptual motor skills. Process description was created to support the work of students who lead the group by making transfer of information easier and by supporting students' independent work.

The aim of this study is to examine what is good group activity like from the perspective of students who led the "Liito"- group, the instructors of the students and the parents of the children who participated in the group. Process description of group activity is formulated based on the opinions and views of the people mentioned above.

There were altogether eight participants in the study, of whom two were students of physiotherapy, physiotherapist from the welfare and learning center "Fysipiste", teacher of physiotherapy and mothers of four children who participated in the "Liito"-group. The research method used in the study was theme interview. The interviews were carried out in the facilities of "Fysipiste" and each interview was conducted between the interviewer and two interviewees. In addition, the interviews were recorded to be transcribed.

Communication of information was recognized as one criterion for quality. All the participants in the study found also giving feedback important, especially as a part of evaluation and development of group functioning. In addition, safety was an important factor. Good group meeting includes diverse exercises and a specific structure. The criteria for good group activity also entailed feelings of success, cooperation between the students who led the group and acknowledgement of the children's opinions.

Based on the results of the study, process description was made of "Liito"-group which is a part of the welfare and learning center "Fysipiste". Process description entails the process and its goals, actor, as well as the process taking place during the school year. Process description clearly outlines the unity of "Liito"-group and the roles of each participant.

Keywords
Perceptual motor skills, quality, development of group activity, process description

Miscellaneous

Sisältö

1 Johdanto 2
2 Fysipisteen havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito -ryhmä esikouluikäisille lapsille 3
2.1 Havaintomotoriikka 3
2.2 Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste ja havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito-ryhmä 6
3 Ryhmätoiminnan laadun kehittäminen 7
3.1 Yleistä laadusta 7
3.2 Prosessikuvaus laadun kehittäjänä 8
4 Tutkimuksen toteutus 9
4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma 9
4.2 Tutkimusmenetelmä 9
4.3 Tutkimuksen aineisto, tietojen keruu ja analysointi 11
4.4 Tutkimustyön luotettavuus 12
5 Tutkimustulokset 14
5.1 Kohderyhmän kuvailu 14
5.2 Ryhmätoiminnan taustatietoihin liittyvät näkemykset 14
5.3 Ryhmän aloitukseen liittyvät näkemykset 16
5.4 Ryhmän toteutukseen liittyvät näkemykset 21
5.5 Ryhmän päättymiseen liittyvät näkemykset 27
5.6 Liito- ryhmän kehittämisideoita 31
6 Liito-ryhmän prosessikuvaus 33
7 Pohdinta 37
Lähteet 41
Liitteet 43

1 Johdanto

Moni sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio on viime vuosien aikana ryhtynyt kehittämään toimintaansa ja palvelujen laatua. Sosiaali- ja terveyshuollossa on pitkät perinteet työn sisällön, käytäntöjen ja toimintatapojen kehittämisessä, vaikkei sanaa laatu olekaan tunnettu. (Holma, 1997,7). Ihmisen toimintaan liittyy luontainen uteliaisuus tietää, miten asetetut tavoitteet ja päämäärät toteutuvat. Arvioinnin suosio on lisääntynyt Suomessa viitenätoista vuotena huomattavasti ja arviointitutkimus on rantautunut Suomeen ja siitä on kehittynyt laajentuva tutkimusalue. (Arviointi osana sosiaalialan kehittämistä, 2005, 60).

Myös Jyväskylän ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yhteydessä toimiva Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste halusi kehittää toimintaansa. Fysipisteellä toimiva esikouluikäisten lasten havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito-ryhmä oli arvioinnin kohteena. Toive tutkimuksen tekemiseen tuli Fysipisteellä kiinteästi toimivalta opettajalta. Tartuin haasteeseen suurella mielenkiinnolla, sillä mielestäni toiminnan arviointi ja sen kehittäminen on tärkeä osa palveluiden tuottamisessa ja siihen tullaan panostamaan tulevaisuudessa yhä enemmän ja enemmän.

Yhä useammassa organisaatiossa palautteen saaminen asiakkailta tai palvelunkäyttäjiltä on arkipäivää. Halu saada palautetta, kertoo mielestäni halusta kehittää omaa toimintaa kullekin asiakasryhmälle mieluisaksi ja tarkoituksen mukaiseksi. Palautetta antaessaan asiakas arvioi palvelun tuottajan toimintaa sekä palvelujen sisältöä. Myös palvelun tuottaja joutuu pohtimaan omaa toimintaansa kehittääkseen toimintaa ja palveluja. Tällaisen ajattelun yleistyessä ja kehittyessä tulee se myös olemaan osa minun toimintaani palvelujen tuottajana.

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimiva Liito- ryhmä on havaintomotorisia taitoja harjoittava ryhmä. Havaintomotorisia ja motorisia oppimisongelmia esiintyy enemmän kuin aikaisemmin. Koulunsa aloittavista lapsista 5-10 prosentilla on jonkinasteisia motorisen oppimisen ongelmia (Torkkeli, 2002,14.) Kun motoriset ongelmat ilmenevät koulutyössä esimerkiksi oppimisvaikeutena,

kirjoittamisen hitautena tai liikunnallisina vaikeuksina ja tästä seurauksena on usein huono koulumenestys ja motivaatio-ongelmat. (Cantell, 1998, 4.)

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää millaista on hyvä ryhmätoiminta Liito- ryhmässä ohjaajana olleiden opiskelijoiden, opiskelijoiden ohjaajien ja Liito-ryhmässä käyvien lasten vanhempien näkökulmasta. Näitten edellä mainittujen mielipiteiden ja näkemysten mukaan laadin prosessikuvauksen ryhmätoiminnasta.

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteen Liito-ryhmän toimintaa ei ole aikaisemmin tutkittu toiminnan arvioinnin ja kehittämisen näkökulmasta, joten se on ajankohtaista ja tarpeellista. Tämän tutkimuksen avulla saadaan esille ryhmätoimintaan osallistuvien osapuolten näkemykset hyvästä ryhmätoiminnasta sekä kehityskohteet ja niiden avulla voidaan kehittää ryhmäntoimintaa. Toivoisin, että tämän tutkimuksen myötä heräisi Fysipisteen henkilökunnalla halu kehittää myös muiden ryhmien ja palvelujen toimintaa sekä toiminnan arviointimenetelmiä.

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste toimii opiskelijoiden työpanoksella ja työskennellessään Fysipisteellä jokainen opiskelija tekee koulutukseensa kuuluvaa ammattitaitoa edistävää harjoitteluaan. Lukuvuoden jaksotuksen takia opiskelijoiden vaihtuvuus on suuri ja siksi tutkimukseni tuotoksena oleva prosessikuvaus on paikallaan. Prosessikuvauksen tuottamisen tavoitteena on helpottaa tiedon kulkua ja ryhmiin perehtymistä opiskelijaryhmien vaihtuessa.

2 Fysipisteen havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito -ryhmä esikouluikäisille lapsille

2.1 Havaintomotoriikka

Alle kouluikäisten lasten persoonallisuuden kehitys perustuu havaintomotoristen ja motoristen perustaitojen oikeansuuntaiseen kehitykseen. Havaintomotoristen taitojen avulla lapsi hankkii tietoa ympäristöstään, itsestään, omasta vartalostaan ja sen osista sekä oppii toistojen ja kokemusten kautta käyttämään näitä motoristen perustaitojen tarkoituksenmukaiseen ohjaukseen erilaisissa arkipäivän tilanteissa.. (Numminen, 1998, 3.)

Ihminen liikkuu tehdäkseen havaintoja ja tekee havaintoja kyetäkseen liikkumaan. Kun hän säätelee liikettään ja käyttää hyväkseen eri aistikanavien välittämää tietoa, liike toteutuu toimintana. (Talvitie, Karppi, Mansikkamäki, 1999, 69.) Havaitsemisen ja motorisen toiminnan yhdentymisen kehityksen avulla lapsi oppii valitsemaan oikeat ärsykkeet, tulkitsemaan niitä ja järjestämään ne tarkoituksenmukaisesti sisäisiksi malleiksi, joiden avulla hän pystyy ohjaamaan liikettä. Havaitsemisen ja kokemuksen avulla lapsi antaa aistimukselle tietyn merkityksen. (Numminen, 1999, 65.)

Toimiminen erilaisissa ympäristöissä on moniaistillista, koska se on riippuvainen siitä, mitä näemme, kuulemme, tunnemme ja haistamme. Toimintaamme ohjaa eri aistien kautta tullut tieto ja sen yhdentyminen, minkä lopputuloksena on havainto tai havaintomotorinen reaktio. (Karvonen, 2000, 19.) Havaintomotorinen oppiminen tarkoittaa aistitoimintojen herkistämistä ympäristöstä tulevien ärsykkeiden vastaanottamiseen ja järjestämiseen. (Mts., 20.)

Pirkko Karvonen (2002, 22) jakaa kirjassaan Hyppää pois! havaintomotoriset osatekijät kehontuntemukseen, avaruudelliseen hahmottamiseen, suunnan hahmottamiseen ja ajan hahmottamiseen. Lasten liikunnallisilla kokemuksilla on suuri vaikutus lapsen minäkuvan kehittymiseen ja siihen miten hän suhtautuu kavereihinsa. Liikunnasta saadut positiiviset kokemukset yhteistoiminnassa muiden lasten kanssa luovat erinomaisen puitteen lapsen sosiaalisen, kognitiivisen ja fyysisen minäkäsityksen kehittymiselle. (Numminen, 1999, 13.)

Lapsen kehitys on jatkuva prosessi, jossa motorinen kehitys saavuttaa tavallisesti eri vaiheet tietyssä järjestyksessä. Vaikka kehitys on jatkuvaa, se ei aina ole tasaista ja asteittaista. (Autio, 1997, 53.) Motorisella kehityksellä tarkoitetaan vartalon ja sen osien toiminnallisia muutoksia. Hermo-lihasjärjestelmän, luuston ja lihaksiston kehityksellä on erittäin suuri vaikutus motoriseen kehitykseen, samoin kuin ympäristöstä tulevan informaation määrällä ja laadulla. Lapsen motorinen kehitys etenee kokonaisvaltaisuudesta eriytyneisyyteen. Vartalon ja sen osien liikkeet kehittyvät kefalokaudaalisesti eli päästä jalkoihin ja proksimodistaalisesti eli keskustasta ääriosiin. (Numminen, 1999, 22.)
Motorisilla kyvyillä katsotaan olevat hyvin laaja merkitys. Se on eri taitojen kombinaatio; kyky erottaa auditiivisen, taktiilisen ja visuaalisen ärsykkeen välillä, kyky hahmottaa oma asemansa tilassa, kyky suorittaa karkea- ja hienomotorisia

liikkeitä. (Niemelä., 1998, 17.)

Jokaisen lapsen kehitys on ainutkertainen ja yksilöllinen tapahtuma. 5-7-vuotiaan lapsen sosioemotionaalinen ja havaintotoimintojen kehitys on tasolla, jossa lapsi pystyy keskittymään yhtäjaksoisesti yli 30 minuutin ajan. Tämän ikäinen lapsi pystyy myös toimimaan ryhmässä, leikkimään roolileikkejä ja erottamaan oikean ja vasemman puolen toisistaan. Hienomotoriset taidot ovat kehittyneet ja lapsi osaa oikean kynäotteen. (Lasten Neurologia 1996, 21–26.) Tämän ikäinen lapsi selviää myös napeista ja kengännauhoista (Koskiniemin & Donner, 2004, 99). 5-7 vuotiaan lapsen karkeamotoriikka nähdään spontaanissa leikkimisessä ja liikkumisessa. 5-7-vuotias lapsi osaa hyppiä sekä yhdellä että kahdella jalalla ja hyppiminen on laadultaan rytmikästä, joustavaa ja symmetristä. Hän osaa myös heittää ja ottaa kiinni pallon yksikätisesti ja säilyttää tasapainon potkiessaan palloa. (Gallahue, 1996,26.)

Ympäristön ja yksilön välinen vuorovaikutus on kaksisuuntainen: motoristen taitojen kehittyminen antaa uusia mahdollisuuksia havaintojen tekemiseen ja kehittyneet havaintotoiminnot puolestaan mahdollistavat entistä tarkemman motorisen toiminnan. Liikunta- ja aistikokemukset ovat pohja monimutkaisemmille oppimisprosesseille. Ne ovat myös puheen, kirjoittamisen ja lukemisen oppimisen kannalta tärkeitä perusvalmiuksia. (Taipale- Oiva, 2006, 10–11.)

Lapsen motorinen kömpelyys voidaan todeta luontevasti noin 5- vuotiailla. Suomalaisessa tutkimuksessa, jossa seurattiin 5- vuotiaina motorisesti hitaammin kehittyneitä lapsia nuoruusikään saakka, havaittiin motoristen vaikeuksien jatkuvan noin puolella lapsista yhdentoista ikävuoteen asti ja ainakin kolmasosalla nuoruusikään saakka. (Huisman, 1998, 16.)
Tutkimukset osoittavat, että 5-9-vuotiaat lapset, jotka yleensä epäonnistuvat motorisen oppimisen tehtävissä, pystyvät parantamaan tasoaan toistoharjoittelulla. Parhaita tuloksia on saatu kun kuntouttaja- lapsisuhde on ollut 1:2 tai 1:3 ja ohjelma on kestänyt vähintään kymmenen viikkoa. (Cantell, 1998, 6.)

2.2 Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste ja havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito-ryhmä

Jyväskylän ammattikorkeakoulun tiloissa toimivassa Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimii lasten havaintomotorisia taitoja harjoittava Liito-ryhmä. Liito- ryhmä on tarkoitettu 5-6- vuotiaille lapsille, joilla havaitaan havaintomotorisessa kehityksessä viivästymää. Tie Liito- ryhmään on pysynyt samanlaisena koko sen toiminnan aikana. Jos lapsella havaitaan kehityksen viivästymää 5- vuotis neuvolatarkastuksessa, ohjataan lapsi fysio- ja toimintaterapeutin jatkoarvioon. Jos fysio- ja toimintaterapeutin arviossa tulee esille tarve harjoittaa lapsen liikunnalliseen kehitykseen liittyviä asioita, kerrotaan lapsen vanhemmille Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivasta Liito- ryhmästä ja vanhemmat voivat halutessaan ottaa yhteyttä ja ilmoittaa lapsensa ryhmään. Liito- ryhmä toimii yhteistyössä Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelukeskuksen kanssa. (Mäki- Natunen, 2006.)

Liito- ryhmän rakenne ja sen pääperiaatteet ovat säilyneet lähes samoina alusta lähtien. Kuitenkin vuosien saatossa lisääntynyt tieto havaintomotorisista ongelmista on muovannut ryhmätoimintaa ja sen rakennetta. Liito- ryhmän tuntirakenteen tärkein elementti on tietynlainen struktuuri. Tämä tuo lapsille turvallisuuden tunnetta ja usein se myös parantaa lasten keskittymistä. Liito- ryhmän tärkein tehtävä on, että lapsi saa kokea onnistumisen tunteen ja rohkaistuu tekemään ja harjoittamaan hänelle vaikeita asioita. (Mäki- Natunen, 2006.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulun tiloissa toimivan Fysipisteen toiminta käynnistyi syksyllä 1994. Kolmentoista vuoden aikana palvelutoiminta on muotoutunut oppimiskeskuksen omaiseksi paikaksi, jossa harjoittelevat kuntoutuksen ja hoitotyön koulutusohjelmien opiskelijat. (Kuntoutuksen palvelutoiminta Fysipiste, selvitystyö 2004, 3.)

Fysipisteen ensisijainen tehtävä on koulutustehtävä. Tehtävänä on toimia Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden oppimiskeskuksen omaisena paikkana, jossa opiskelijat suorittavat ammattitaitoa edistävää harjoitteluaan. Toisena tehtävänä on moniammatillinen hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja kehittäminen ohjattuna opiskelijatoimintana. Kolmantena tehtävänä on toimia kuntoutuksen eri asiantuntija-

opettajien käytännön taitoja ylläpitävänä ja kehittävänä paikkana. (Kuntoutuksen palvelutoiminta Fysipiste, selvitystyö 2004,5.)

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste toimii yrittäjämäisin ottein (Kuntoutuksen palvelutoiminta Fysipiste, selvitystyö 2004, 6). Fysipiste tuottaa sekä yksilö- että ryhmäkuntoutuspalveluja. Ryhmäkuntoutuspalveluihin sisältyvät mm. erityis- ja liikuntaryhmät. (Mts., 15.) Erityisryhmänä on toiminut jo vuosia ns. Liito-ryhmät, joissa asiakkaina ovat esikouluikäiset lapset, joilla on havaintomotorisissa taidoissa kehityksellistä viivästymää. (Mts., 23.)

3 Ryhmätoiminnan laadun kehittäminen

3.1 Yleistä laadusta

”Laadussa on kyse niistä ominaispiirteistä, jotka liittyvät palvelun tai toiminnan kykyyn täyttää sille asetetut vaatimukset ja siihen kohdistuvat odotukset.” Laatu on ominaisuus, joka yleensä mielletään positiiviseksi käsitteeksi. Pystyäkseen tuottamaan hyvää laatua sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden on selvitettävä ja otettava huomioon eri tahojen tarpeet sekä palveluille kohdistuvat vaatimukset ja odotukset. (Holma, 2003, 6-7.)

Laatu on ominaisuus, johon perustuu tavaran tai palvelun kyky täyttää tavaraan tai palveluun kohdistuvat odotukset. Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaation, yrityksen tai työyksikön laatu on hallinnassa, jos se pystyy jatkuvasti varmistamaan kykynsä tuottaa juuri omien asiakkaittensa vaatimusten, tarpeiden ja odotusten mukaisia palveluja. (Holma, 1997, 7-8.) Laadun arviointi sisältää laadun mittaamisen ja mittaustulosten vertaamisen asetettuihin tavoitteisiin ja muihin kriteereihin sekä mahdollisten laatupuutteiden syiden analysointiin. Organisaation tai työyksikön tärkein arvioija on palvelun käyttäjä. (Mts., 10.)

Palvelun käyttäjän eli asiakkaan antama arvio ja palaute saamansa palvelun ja hoidon laadusta on pohja palvelujen suunnittelulle ja kehittämiselle. Asiakkaan mielipiteitä palvelujen tai toiminnan laadusta voidaan kysyä mm. silloin kun halutaan muuttaa toimintaa asiakaslähtöisemmäksi. Hänen käsityksensä laadusta muodostuu omista aikaisemmista kokemuksista, omista tarpeista ja kuulopuheista saadusta informaatiosta. Asiakas vertaa odotuksiaan siihen todelliseen kokemukseen, joka

hänelle on palvelusta syntynyt. Asiakkaan laatukäsitystä muokkaa myös se, että organisaatiolla on ylipäätään käytössä jokin asiakaspalautteen hankintatapa. (Outinen, Lempinen, Holma, Haverinen, 1999, 22–23.)

Kun puhutaan laadusta, sen mittapuuna käytetään nimeä laatukriteeri (Holma, 2003,12). Kaikissa arviointitavoissa punnitaan jonkin asian hyvyyttä, muuta ominaisuutta ja tehdään päätelmiä tarkasteltavan toiminnan merkityksestä tai arvosta. Laadun arvioinnissa kriteerit kertovat ja konkretisoivat, mikä on hyvää laatua. Ne toimivat hyvän laadun tunnusmerkkinä. Laatukriteerit näyttävät suunnan ja tavoitteen mihin pyritään laadun kehittämisessä tai joiden mukaan toimintaa suunnitellaan ja seurataan. (Holma, 2003,12–14.)

Arviointikäytännöistä on tullut osa monen organisaation jokapäiväistä toimintaa. Arviointi perustuu omiin kiinnostuksen kohteisiin; haluun kehittää toimintaa. (Arviointi osana sosiaalialan kehittämistä, 2005, 61.) Arviointia käytetään usein yleiskäsitteenä, se kattaa kaiken mahdollisen suunnittelu-, kehittämis-, ja seurantatyön. Siinä tehdään päätelmiä mm. arvioitavan kohteen hyvyydestä ja hyödyllisyydestä. Arvioinnin perusteena ovat kriteerit, joiden pohjalta päädytään arvioitavaa kohdetta koskeviin johtopäätöksiin. Kriteerit voivat olla hyvin erilaisia; esimerkiksi toiminnalle asetetut tavoitteet. (Mts.,77.) Toiminnan arviointi on tärkeä arvioinnin osa-alue, varsinkin silloin kun halutaan tietoa toiminnan kehittämiseksi ja parantamiseksi (Mts.,132.)

3.2 Prosessikuvaus laadun kehittäjänä

Sanaa prosessi käytetään hyvin erilaisissa merkityksissä. Mikä tahansa muutos tai kehitys voidaan ymmärtää prosessina ja mitä tahansa toimintaa voidaan kutsua prosessiksi. (Laamanen, 2003, 19.) Tässä tutkimuksessa prosessi, jota arvioidaan, on Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimiva Liito-ryhmä. Hyvä palvelu perustuu prosesseihin, jotka ulottuvat asiakkaalta asiakkaalle (Mts.22). Prosessikuvauksen myötä ryhmätoiminnan kehittäminen voidaan ohjata asiakkaiden ja muiden ryhmän yhteydessä toimivien henkilöiden tarpeita vastaavaksi. Sen kautta yritetään ymmärtää, mikä on tärkeintä keskeisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja tämän kautta toiminnan kehittäminen voidaan kohdistaa näihin tärkeisiin vaiheisiin. Prosessikuvauksessa näkyy myös ajallinen kaari. Se kertoo lukijalleen mitä toimintoja

tapahtuu prosessin alussa, mitä keskellä ja mitä lopussa.

Prosessien tunnistaminen ja kuvaaminen auttavat ymmärtämään kokonaisuutta ja mahdollistavat työn kehittämisen. Prosessien kuvaaminen johtaa myös työkokonaisuuksien kasvattamiseen, monitaitoisuuteen ja työtovereitten osaamisen arvostamiseen. Prosessien kuvaaminen tuo keinon esittää organisaation käytännön työtä. Prosessin kuvaaminen ja sen jäsentäminen varmistavat osaltaan, että parannustyö kohdistuu organisaatiota hyödyttävällä tavalla. (Laamanen, 2003, 23.)

Millainen on hyvä prosessikuvaus? Hyvä prosessikuvaus sisältää prosessin kannalta kriittiset asiat. Se esittelee asioiden välisiä riippuvuuksia ja se auttaa ymmärtämään sekä kokonaisuuden että oman roolina tavoitteiden saavuttamiseksi. Hyvä prosessikuvaus edistää kuvatussa prosessissa toimivien työntekijöiden yhteistyötä ja se antaa mahdollisuuden toimia joustavasti tilanteen vaatimusten mukaisesti. (Laamanen, 2003, 76).

4 Tutkimuksen toteutus

4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelma

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää millaista on hyvä ryhmätoiminta Liito- ryhmässä ohjaajana olleiden opiskelijoiden, opiskelijoiden ohjaajien ja Liito-ryhmässä käyvien lasten vanhempien näkökulmasta. Näiden edellä mainittujen mielipiteiden ja näkemysten mukaan laadin prosessikuvauksen ryhmätoiminnasta.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmän valintaa ohjaa yleensä se, minkälaista tietoa etsitään ja keneltä tai mistä sitä etsitään (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara, 1997,183). Lähtökohtana laadulliselle eli kvalitatiiviselle tutkimukselle on se, että siinä halutaan todentaa todellista elämää. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan tutkittavaa kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja siinä pyritään löytämään ja paljastamaan tosiasioita. (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara, 1997, 161.) Edellä mainittujen asioiden takia oli luontevaa valita tähän tutkimukseen laadullinen tutkimusmenetelmä. Koska

haastattelu on joustava menetelmä, se sopii hyvin moniin erilaisiin tutkimustarkoituksiin (Hirsjärvi, Hurme, 2000, 34.)

Tutkimushaastattelun valintaan vaikuttavat monet erilaiset kriteerit. Haastattelun valinta tämän tutkimuksen tutkimustavaksi on perusteltu sillä, että haastattelulla halutaan tutkia vähän kartoitettua aluetta ja halutaan syventää vastauksia ja selventää saatavia tietoja (Hirsjärvi, Hurme, 2000, 35). Tutkimushaastattelulajiksi valittiin teema-haastattelun, koska puolistrukturoituna menetelmänä sen näkökulmat ovat kaikille samat ja ennalta määrätyt, mutta se antaa haastattelijalle vapauden keskustella haastateltavan kanssa ja esittää vapaasti kysymyksiä. Teema-haastattelulle on tyypillistä vapaus edetä haastattelussa syvälliseen keskusteluun ja esittää tarkentavia lisäkysymyksiä. Näiden perusteella teema-haastattelu on tutkimuksen aineistonkeruun kannalta sopivin tutkimushaastattelulajeista.

Teemahaastattelu on avoimen- ja lomakehaastattelun välimuoto (Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara, 1997, 204). Teemahaastattelussa on kaikkein olennaisinta, että yksityiskohtaiset kysymysten sijaan haastattelu etenee tiettyjen keskeisten teemojen varassa. Tämä vapauttaa haastattelun tutkijan näkökulmasta ja tuo tutkittavien äänen kuuluviin. (Hirsjärvi, Hurme, 2000, 48.)

Haastattelu on vuorovaikutus tilanne, jossa haastattelija etsii tutkimuksen kannalta merkityksellistä tietoa. Hänen tehtävänsä on kaksitahoinen: hänen tulee helpottaa informaation kulkua ja sen jäsentämistä sekä motivoida haastateltavaa. (Hirsjärvi ym. 2000 102.) Teemahaastattelu muistuttaa enemmän keskustelua kuin tiukasti edeltä suunniteltua haastattelua. Sillä, että haastattelija on aktiivinen kuuntelija, voi olla suurempi merkitys kuin kysymysten esittämisellä. Kysymyksillä on kuitenkin tärkeä osuus haastattelun toteutuksessa, sillä kysymyksiä esittämällä haastattelija ohjaa haastattelua ja hankkii tietoa tutkimukseensa. (Mts. 103.) Teema-haastattelun keskustelun omaisesta piirteestä kertoo se, että teema-alueet ja näistä juontuvat kysymykset tulevat esiin siinä järjestyksessä, joka tuntuu haastattelutilanteessa luontevimmalta. (Mts. 103.) Teema- haastattelulla pyritään ymmärtämään jotakin tapahtumaa syvällisemmin, etsimään uusia teoreettisia näkökulmia tapahtumiin ja ilmiöihin. Vain muutamaa henkilöä haastattelemalla voidaan saada merkittävää tietoa. (Mts. 56.)

Haastattelurunkoon ei laadita yksityiskohtaista kysymysluetteloa vaan teema-alueluettelo. Teema-alueet toimivat haastattelijan muistilistana ja haastattelua ohjaavana kiintopisteenä. Haastattelutilanteessa teema-alueet tarkennetaan kysymyksillä ja niiden pohjalta haastattelija voi jatkaa ja syventää keskustelua niin pitkälle kuin tutkimusintressit edellyttävät ja haastateltavan edellytykset ja kiinnostus sallivat. (Hirsjärvi ym. 2000, 66–67.) Teemahaastattelun etu on se, että haastattelija voi välittömästi havaita väärinkäsitykset ja pyrkiä lisäkysymyksiin oikaisemaan tiedonannon suunnan. (Mts. 103.) Teemahaastattelun luonteeseen kuuluu, että haastattelut tallennetaan ja myöhemmin litteroidaan. (Hirsjärvi, ym. 2000,92.)

4.3 Tutkimuksen aineisto, tietojen keruu ja analysointi

Tutkimukseen osallistui kaksi fysioterapeutti opiskelijaa, jotka kumpikin ovat toimineet Hyvinvointipalvelutoiminta Fysipisteellä Liito- ryhmän ohjaajana. Haastatteluun osallistui myös Fysipisteellä toimiva fysioterapeutti, joka toimii Liito-ryhmässä opiskelijoiden ohjaajana sekä fysioterapian lehtori, joka on ollut perustamassa kyseistä ryhmää. Tämän lisäksi neljän lapsen vanhemmat kertoivat näkemyksiään Liito- ryhmästä.

Liito- ryhmässä käyvän lapsen vanhemmilta kysyttiin halukkuutta osallistua haastatteluun kirjallisesti (Liite 1). Halukkaiden joukosta arvottiin neljä haastatteluun osallistuvaa. Kaikille vanhemmille ilmoitettiin henkilökohtaisesti puhelimitse arvonnan tuloksen ja samalla sovittiin haastatteluajankohdan ja haastattelupaikan puhelimitse. Opiskelijoiden ja ohjaajien halukkuutta osallistua tutkimukseen kysyttiin sähköpostitse (Liite 2 ja Liite 3). Sähköpostiviesti lähetettiin neljälle opiskelijalle, joista kaksi ilmoitti halukkuutensa osallistua haastatteluun. Sekä fysipisteellä toimiva fysioterapeutti että fysioterapian lehtori olivat erittäin innostuneita osallistumaan ryhmän kehittämiseen. Myös haastatteluajankohdat sovittiin sähköpostin välityksellä.

Haastattelut toteutettiin Fysipisteen tiloissa joulukuun 2006 ja tammikuun 2007 aikana. Jokainen haastattelu tehtiin kahden haastateltavan ja haastattelijan kesken ja haastattelut nauhoitettiin litterointia varten. Haastateltavilta kysyttiin suullisesti lupa haastattelujen nauhoittamiseen. Haastattelut kestivät keksimäärin 30 minuuttia. Jokainen haastattelu litteroitiin sanasta sanaan ja haastattelua kertyi kaiken kaikkiaan 52 sivua. Ennen haastattelun alkamista haastateltavalle kerrottiin haastattelun

tarkoituksen ja teema-alueet. Haastattelun teema-alueet ovat ryhmätoiminnan taustatiedot, ryhmän aloitus, ryhmän toteutus, ryhmän lopetus ja vapaa sana; liito-ryhmän kehittämisideoita. Jokaista teema-aluetta tarkennettiin lisäkysymyksillä. (Liite 4,5,6) Tutkimustuloksia analysoidessani vastaukset jaettiin kolmeen ryhmään; opiskelijat, ohjaajat ja lasten vanhemmat. Kunkin ryhmän vastaukset käydään läpi teema-alueittain. Näin kunkin osapuolen näkemykset ja mielipiteet hahmottuvat selkeästi. Lopuksi kaikkien vastauksien perusteella kootaan prosessikuvaus.

4.4 Tutkimustyön luotettavuus

Tutkimuksen laatuun ja luotettavuuteen voidaan vaikuttaa koko tutkimusprosessin ajan. Laatu ja luotettavuus kulkevat tutkimuksessa käsi kädessä. Jotta tutkimuksessa saavutetaan luotettavuus, edellyttää se laadultaan hyvää toimintaa. Laatuun ja luotettavuuteen on hyvä kiinnittää huomiota jo tutkimuksen alkumetreiltä lähtien, mutta kuitenkaan kaikilta virheiltä ei voida välttyä. Tutkimuksen laatuun ja luotettavuuteen vaikuttavat niin tutkijaan liittyvät tekijät kuten huono haastattelurunko kuin tutkijasta riippumattomatkin tekijät kuten yllättävät häiriötekijät.

Tutkijan tulisi tehdä esihaastattelu ennen varsinaista haastattelua. Esihaastattelun tarkoitus on testata haastattelurunkoa, aihepiirien järjestystä, kysymysten muotoilua. Esihaastattelun avulla haastattelija harjoittelee tehtäväänsä ja näin ensimmäiset varsinaiset haastattelut sisältävät vähemmän virheitä. (Hirsjärvi, Hurme, 2000,72.) Vaikka esihaastattelu tehtiin, ei silti virheiltä vältytty. Kokemattomuus ja jännittäminen vaikuttivat jokaiseen haastatteluun ja näin vaikuttavat työn laatuun ja luotettavuuteen.

Kokematon haastattelija ei kiinnitä tarpeeksi huomiota aloitukseen. Hän ei kykene olemaan tarpeeksi joustava ja lukee kysymykset suoraan paperista. Tästä seuraa se, että haastattelija ei kuuntele haastateltavan vastausta vaan keskittyy kysymysten esittämiseen. Teemahaastattelussa tämä on vakava virhe, sillä seuraava kysymys riippuu tavallisesti edellisestä vastauksesta. (Hirsjärvi, Hurme, 2000, 124.) Myös minä syyllistyin näihin virheisiin. Vaikka haastattelutekniikkani kehittyi jokaisen haastattelun myötä, näkyy jokaisessa haastattelussa edellä mainittuja piirteitä. Tärkeää mielestäni on se, että opin jokaisesta haastattelusta ja pystyin parantamaan omaa toimintaa jokaisessa haastattelussa. Omasta mielestäni pysyttelin kuitenkin liikaa

teema- alueen alle rakennetuissa kysymyksissä ja näin tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa on voinut jäädä pois.

Haastatteluaineiston luotettavuus riippuu sen laadusta (Hirsjärvi, Hurme, 2000,185). Laadukkuutta voidaan tavoitella etukäteen tekemällä hyvä haastattelurunko. Eduksi on myös se, että mietitään etukäteen kysymysten muotoa ja lisäkysymyksiä. Myös haastattelukoulutuksella voidaan vaikuttaa haastattelun laatuun. (Mts. 184.) Haastattelun laatua parantaa myös se, että haastattelut litteroidaan niin nopeasti kuin mahdollista haastattelun jälkeen. Jos haastattelujen tallenteiden kuuluvuus on huono tai litterointi noudattaa eri sääntöjä alussa ja lopussa aineistoa ei voida sanoa luotettavaksi. (Mts. 185.) Omasta mielestä onnistuin luomaan toimivan ja kattavan haastattelurungon, joka siis parantaa tämän tutkimuksen luotettavuutta. Haastattelukoulutuksessa en käynyt, mutta tutustuin teemahaastattelua koskevaan kirjallisuuteen ennen haastatteluja. Haastattelujen litterointi tapahtui heti haastattelujen jälkeen ja litterointi tapa oli samanlainen kaikissa haastatteluissa, mutta tallenteiden kuuluvuus oli monen haastattelun kohdalla huono. Luotettavuutta paransi mielestäni haastateltavien avoimuus ja halu kertoa ja jakaa mielipiteitään sekä näkemyksiään.

Haastattelun luotettavuutta voi heikentää se, että haastattelussa on taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia; haastateltava haluaa esiintyä edukseen. (Hirsjärvi ym., 1997,202.) Tämä toteutuu myös tässä tapauksessa, sillä haastattelijan yhteys Fysipisteeseen ja Liito- ryhmään on saattanut olla vanhemmilla mielessä heidän vastatessa kysymyksiin, sillä olen toiminut syksyllä 2006 yhtenä Liito- ryhmän ohjaajana syksyllä 2006. Hyvä haastattelija tuntee aihepiirin ja osaa keskustella asiasta (Hirsjärvi, Hurme, 2000,68). Koska olen toiminut Liito- ryhmän ohjaajana, tunnen ryhmän ja sen käytännöt hyvin ja keskustelu haastateltavien kanssa oli helppoa. Mutta edellä mainittu asia on myös voinut vaikuttaa haastateltavien vastauksiin siten, että olen voinut tehdä haastattelun edetessä oletuksia tai johdatella kysymyksieni muodolla haastateltavaa vastaamaan omien mielipiteitteni mukaisen vastauksen.

Tutkimuksen aineiston kuvailussa on käytetty teemahaastattelulle tyypillisiä suoria lainauksia, jotka todentavat tutkimustuloksia. Suorat lainaukset tuovat tutkimukseen luotettavuutta, sillä ne selkeyttävät tutkimustulosten ymmärtämistä ja vähentävät tutkimustulosten väärinkäsittämistä. Tutkimusaineiston kirjoittamisessa on kyse

aineiston organisoinnista niin, että se on ulkopuolisille ymmärrettävä (Hirsjärvi, Hurme, 2000, 191). Ymmärrettävyyden lisäksi, olen pyrkinyt avaamaan tutkimusaineiston mahdollisimman objektiivisesti ja kenenkään mielipiteitä manipuloimatta.

Tutkimuksessa haluttiin kuvata kolmen Liito-ryhmän toimintaa osallistuvan ryhmän eli opiskelijoiden, ohjaajien ja lasten vanhempien mielipiteitä ja näkemyksiä, sillä toimintaa haluttiin arvioida ja kehittää monipuolisesti. Tutkimukseen osallistuvien henkilöiden valinta oli harkittu opiskelijoiden ja ohjaajien osalta, sillä tutkimuksessa haluttiin keskittyä fysioterapiaopiskelijoiden ohjaajien näkemysten esiintuontiin. Tämän lisäksi vain neljälle opiskelijalta kysyttiin halukkuutta osallistua tutkimukseen, sillä Liito-ryhmän ohjaajana toimivat opiskelijat ovat koulutuksensa loppuvaiheessa ja osa ryhmän ohjaajana toimineita opiskelijoista ovat jo valmistuneet. Sen sijaan tutkimukseen osallistuvien vanhempien osallisuus arvottiin kaikkien halukkaiden kesken.

5 Tutkimustulokset

5.1 Kohderyhmän kuvailu

Tutkimukseen osallistui yhteensä kahdeksan henkilöä. Tutkimukseen osallistuvista kaksi olivat fysioterapeuttiopiskelijoita, toinen oli nainen ja toinen mies. He ovat molemmat toimineet Liito-ryhmän ohjaajana. Lisäksi tutkimukseen osallistui Fysipisteellä toimiva fysioterapeutti, joka oli nainen sekä fysioterapian lehtori, joka oli nainen. He kumpikin toimivat kiinteästi Liito-ryhmässä opiskelijoiden ohjaajana. Tutkimukseen osallistui myös neljä Liito-ryhmässä käyvän lapsen äitiä. Tutkimustuloksissa on huomioitu vain kolmen Liito-ryhmässä käyvän lapsen vanhemman mielipiteet, sillä yhtä haastattelua ei voitu purkaa teknisten ongelmien takia. Tutkimustulosten purkamisessa Fysipisteen fysioterapeutista ja fysioterapian lehtorista käytettään yhteistä termiä ohjaaja.

5.2 Ryhmätoiminnan taustatietoihin liittyvät näkemykset

Jokainen haastattelu alkoi taustatietojen kartoittamalla. Opiskelijoilta kysyttiin minkälaista tietoa he tarvitsevat toimiakseen Liito- ryhmän ohjaajana sekä keneltä tai

mistä he voivat tämän saada.
Molemmat **opiskelijat** kertoivat tarvitsevansa mahdollisemman tarkan tiedon lapsen diagnostisesta taustasta. Diagnostinen tausta saadaan selville molempien mielestä fysio- ja toimintaterapeutin kirjoittamasta lausunnosta, jonka vanhemmat halutessaan tuovat ryhmän alkaessa.

> *”Elikkä siis lapsen taustaa mahdollisimman tarkasti erityisesti tän diagnostisen puolen... mahdollisimman paljon tietoa, että mitä siellä on esimerkiks testeissä nähny tai muuta että osaa suunnitella niinku sen niinku kokonaisuutena, että mitä sen lapsen tarvitsee harjottaa.*”

Toinen opiskelija kertoo myös tarvitsevansa tietoa lapsista vanhemmilta. Tietoa vanhemmilta hän keräisi alkuhaastattelulla, johon luotaisiin valmis haastattelupohja. Toinen opiskelija kertoo saavansa paljon tietoa lapsesta ja hänen toimintakyvystään ensimmäisellä ryhmäkerralla. Myös ryhmän alkaessa tehtävät alkutestaukset mainittiin tiedon hankintakeinoksi.

Ohjaajien haastattelussa taustatietoja varten kysyttiin mitä tietoa ohjaajat tarvitsevat toimiakseen Liito- ryhmässä toimivien opiskelijoiden ohjaajana ja mistä he voivat sen tiedon saada.
Toinen ohjaaja kertoo tarvitsevansa tietoa opiskelijoiden kiinnostuksen kohteista ja heidän aikaisemmasta kokemuksestaan lasten kanssa toimimisesta. Tämän tiedon hän saa opiskelijoiden kanssa keskustelemalla harjoittelujakson alussa olevassa perehdytyksestä. Lisäksi hän kokee tärkeäksi, että ryhmään osallistuvista lapsista saadaan tarkat taustatiedot, jotka hänen mielestään selviää toiminta- ja fysioterapeutin tekemistä lausunnoista. Saman tiedon lapsista tarvitsee toinen haastatteluun osallistuva ohjaaja. Hän kokee myös, että vanhemmat ja yksilöllinen alkukartoitus ovat tärkeitä tiedon lähteitä.

> *”Kun vanhemmat tulevat ensimmäistä kertaa niin heille annetaan tällänen fysipisteen lapsiryhmään kyselylomake ja se on aika tärkee taustatiedon antaja. Ja sit tähän aloittamiseen liittyy se, että jokaiselle lapselle tehdään yksilöllinen erillinen tilanne kartotus.”*

Tässä yhteydessä keskustelimme toisen ohjaajan kanssa yksilöllisen alkukartoituksen kattavuudesta.

”Ei, ei se ole ollenkaan kattava ja se olis sellanen hyvä asia, mikä pitäs päivittää.”

Hän perustelee päivityksen tarvetta lisääntyneellä tutkimustiedolla ja muuttuneilla tarpeilla. Tämän lisäksi hän mainitsee, että myös opiskelijoiden huomioita varten kehitetty lasten toiminnasta tehtävien havaintojen kirjaamiseen kehitetty lomake olisi myös päivitettävä.

Vanhempien haastattelussa taustatiedoissa kysyttiin miten he saivat tiedon Liito-ryhmästä ja miksi heidän lapsensa ovat tulleet mukaan Liito-ryhmään.
Kaksi vanhempaa kertoo saaneensa tiedon fysio- ja toimintaterapeutin tekemän jatkoarvion yhteydessä. Yksi vanhemmista kertoo saaneensa tiedon neuvolasta. Kunkin lapsen kohdalla syyt Liito-ryhmään liittymiseen ovat hyvin yksilölliset. Yksi vanhemmista kertoo fysio- ja toimintaterapeutin suositelleen ryhmään osallistumista. Lisäksi vanhemman oma kokemus siitä, että lapsi tarvitsee tukea motoristen taitojen harjoittamisessa ja rohkaisua toimia ryhmässä. Toinen vanhemmista kertoo lapsella ilmenneen fysio- ja toimintaterapiassa motorista kömpelyyttä. Kolmas vanhemmista kertoo lapsellaan olevan karkeamotoriikassa kehityksen viivettä ja aistitiedon käsittelyssä hankaluutta.

> *”...on niinku karkeamotoriikassa vajavuutta --- on jollain tavalla kömpelö, tai sillä tavalla, sillä on keskivartalon lihakset kehittyny liian vähän tai jääny liian vähälle harjotukselle ja sitten jollain sillä on aistitiedon käsittely tai sellasessa hankaluutta...”*

5.3 Ryhmän aloitukseen liittyvät näkemykset

Opiskelijoiden mielestä lapsiin tutustuminen ryhmän alussa on tärkeää. Lisäksi he kokivat, että vanhempien tulisi nähdä heidän ammatillinen puolensa ja heidän tulisi kyetä antaa heille tietoa ryhmän fysioterapeuttisesta näkökulmasta.

Ohjaajiltaan he toivoivat ”tukevaa” roolia. He toivovat, että ohjaajat pystyvät ohjaamaan opiskelijan toimintaa heti alusta lähtien sellaiseen suuntaan, joka tukee Liito- ryhmän toimintaa ja antamaan rakentavaa palautetta opiskelijoiden toiminnasta. He toivovat, että ohjaajien ammatillisuus ja tietämys tulisi esille ja sen kautta mahdollistaisi opiskelijan oppimisen.

> *”...olis niinku sellasia tukijoita, että ne pystyy rakentavasti antamaan palautetta ja ohjaamaan niinku mun toimintaa sellaseks, sellaseen*

suuntaan että, se olis mahdollisimman tehokasta... että siinä tulis heidän ammatillisuus ja heidän tietämys esille...”

Toisen opiskelijan mielestä ohjaajan rooliin kuuluu olennaisesti ryhmäkertojen suunnitelmien tarkistaminen ja kokee ohjaajan läsnäolon ryhmätilanteissa turvallisuustekijäksi.

”No hänhän tietysti tarkistaa etukäteen meidän suunnitelmat, kertasuunnitelmat ja on myös sitten lisäsilmänä siinä seinustalla seuraamassa sitä ryhmäkertaa...”

Tiedottaminen koetaan myös tärkeäksi ryhmän alkaessa. Opiskelijoiden mielestä lapsille tulisi tiedottaa millaisia kertoja on luvassa ja varsinkin aina kunkin ryhmä kerran alussa, mitä sillä kerralla tulee tapahtumaan. He kokevat, että tiedottaminen vanhemmille olevan heidän vastuullaan ja heidän mielestään palautteenanto lapsen toiminnasta vanhemmille on osa heidän roolinsa ryhmän ohjaajana.

Opiskelijat toivoivat, että vanhemmat kannustaisivat ja motivoisivat lasta. Vanhempien asenteeseen motivoida lasta voidaan toisen opiskelijan mukaan vaikuttaa motivoimalla vanhempia kertomalla lapsen edistymisaskelista. Opiskelijat toivoivat myös, että saisivat vanhemmilta palautetta lapsesta ja hänen toiminnastaan kotona. Toinen opiskelija ehdotti, että hyvä tapa saada palautetta lapsen toiminnasta olisi jonkinlaisen seurantalomakkeen lähettäminen kotiin. Ajankohta palautteen saamiseen olisi syys- ja kevätlukukauden puolessavälissä, tällöin lomakkeen täyttö ajoittuisi opiskelijoiden opintojaksojen vaihtumiseen ja näin myös uudet opiskelijat saisivat päivitetyn tiedon lapsen toimintakyvystä vanhemmilta.

Ohjaajat kokivat oman roolinsa toisiinsa verrattuna hieman erilaisiksi. Toinen ohjaaja koki itsensä pysyvänä linkkinä ryhmässä, joka näkee ryhmän pitkän jatkumon. Hän kokee, että hänellä on prosessin kokonaisuus tiedossa ja mielestään tämän tiedon jakaminen opiskelijoille on hänen tehtävänsä. Hänen mukaansa ohjaajan rooliin kuuluu myös taustatyön tekeminen.

”Ohjaavan opettaja ja fysioterapeutti tekee sitä taustatyötä ja meidän tehtävä on tosiaan perehdyttää ja saatella tämän ilmiön eteen jos systeemiin niin että opiskelija on sitten se joka sitä toteuttaa. Opiskelija toteuttaa sitä oman näköisesti, mutta siinä täytyy se tietty struktuuri

säilyttää."

Toisen ohjaajan mielestä hänen rooliinsa kuuluu vahvasti opiskelijoiden ohjaaminen ja palautteen anto. Varsinkin ryhmän alkaessa tai uuden opiskelija ryhmän aloittaessa, hän kokee ohjauksen olevan iso osa hänen rooliaan. Molemmat ohjaajat kokevat tärkeäksi rooliksi opiskelijoiden perehdyttämisen. Myös Liito- ryhmään liittyvä organisointi kuuluu kummankin rooliin ja opettaja yhdessä Fysipisteen fysioterapeutin kanssa organisoi opiskelijoiden määrän jokaista ryhmää varten.

Opiskelijan rooli sisältää toisen ohjaajan mielestä itsenäistä perehtymistä ja orientoitumista ryhmään heti ensimmäisinä harjoittelupäivinä. Opiskelijan rooliin kuuluu toisen ohjaajan mielestä oppiminen ja hän toivoo, että opiskelija mieltäisi ryhmätoiminnan kokonaisuuden ja sisäistäisi kyseessä olevan ilmiön. Tärkeänä osana opiskelijan rooliin kuulu toisen ohjaajan mielestä myös ryhmäkertojen toteuttaminen sekä lasten motivoiminen.

> *"Opiskelija on se, joka toteuttaa ja sitten vielä se tuottaa näille lapsille onnistumisen tunnetta. Se on ihan tän ryhmän tärkein tehtävä, että lapsi rohkaistuu tekemään, kokemaan, että hän saa kokemusta näistä omista pulmistaan."*

Kummankin mielestä opiskelijan rooliin kuuluu niin vanhempien kuin lasten huomioiminen. Esimerkkinä he mainitsevat kohteliaan esittäytymisen, varsinkin silloin kun tapaa vanhemman tai lapsen ensimmäistä kertaa.

Toinen ohjaajista kertoo tiedottamisen alkavan taustatyöstä, johon kuuluu lähettävän tahon kanssa tiedon vaihtaminen ryhmään osallistuvista lapsista, yhteistyöpalaverit ja ohjaajien keskinäisen työnjaon sopiminen. Jo ennen opiskelijan harjoittelun alkamista häntä orientoidaan tulevaan ohjaajan tiedottaessa tulevista haasteista.

> *"Nyt tällä hetkellä niin on tiedotus opiskelijoille tullu sähköpostin kautta, että tälläseen ryhmään pääset osallistuman, mutta ei sen enempää. Et siihen vois lisätä vielä jonkun niinku sellasen esittelyn tehä siitä tavallaan jonkun semmosen , ihan semmosen esitteen, että mikä ryhmä on kyseessä että vähä orientois... et ennen sitä harjottelun alkua, sitä mä oon miettiny ja tota jokaisesta ryhmästä oon aatellu semmoista."*

Tiedottaminen vanhemmille koetaan myös tärkeäksi. Ohjaajien mielestä ryhmän aloittamiseen liittyvä tiedottaminen sisältää keskustelua Liito-ryhmän perusideasta, tiedottamistavoista ja samassa yhteydessä täytetään lasten esitiedot valmiille lomakkeelle.

Tässä yhteydessä pohdittiin vanhempien informoinnin tärkeyttä ja sen ajankohtaa lukuvuoden aikana. Toisen ohjaajan mielestä vanhempien informoinnin tulisi olla mahdollisimman aikaisin ryhmän aloituksen jälkeen, jopa ensimmäisellä ryhmäkerralla.

> *”...et se tulis mahdollisimman aikaisin se tieto minkälaisesta ryhmästä on kyse ja että se ei oo sellanen et ne ihmettelee et mikä tää on ja mikä heidän lapsellaan on vikana, tai et se olis sellanen niin.. mut toisaalta sekin on taas ihan perusteltu et se on siinä puolivälissä, et sitten on vähän vanhempien puolelta sitä tietoo meille et mitä lapsi on tykännyt tästä ryhmästä.”*

Molempien ohjaajien mielestä vanhempien huomioiminen on erittäin tärkeää. Ohjaajat korostivat palautteen antoa ja sen saamista. Opiskelijan ja vanhemman palautteenannon tulisi olla vastavuoroista.

> *”Vanhempien tiedottaminen on hirveen tärkeetä ja että vanhemmat kuulee palautetta ja niitä ajatuksia miten lapsi täällä ryhmässä toimii... Ja, ja myös se että vanhemmat kertoo meillepäin miten lapsi on viihtynyt ja kokee tän ryhmän... että palaute olis molemmin puolista, että me voitas heti matkan varrella huomioida ne vanhempien toiveet.”*

Kahden **vanhemman** mielestä ryhmään ilmoittautuminen internetin kautta on soiton rinnalle tervetullut vaihtoehto. He kokevat, että soittamalla ilmoittautuminen on hankalaa.

> *”esim. vois olla netin kautta.. kun mä ite silloin puhelimella soitin niin jouduin aika monta kertaa soittamaan, että aina oli joku semmonen ihminen puhelimessa, joka ei siitä sitten vastannukkaan, että muutaman kerran siinä soitteleen..että netin kautta siinä vois olla...”*

Toinen edellä mainituista vanhemmista kokee, että puhelimitse ilmoittautumisen yhteydessä saa heti tarvitsemansa tiedon ja kysymyksiinsä vastauksen. Yksi vanhemmista kokee, että puhelimitse ilmoittautuminen on paras tapa.

Kaksi vanhemmista on tyytyväisiä nykyiseen käytäntöön, jossa ensimmäisillä kerroilla opiskelijat esittäytyvät sekä lapsille että vanhemmille ja jossa lapset saavat tutustua sekä ryhmän ohjaajiin että toisiin ryhmäläisiin. Yksi vanhemmista toivoo ryhmän ohjaajien luovan turvalliset puitteet lapsille ensimmäisellä kerralla.

> *”no tietysti ottaa lapsen siinä ensimmäiseks vastaan ja järjestää sen tilanteen sellaseks, että se lapsi tuntee, että tää on mun paikka ja täällä on turvallisia ihmisiä ympärillä..että uskaltaa lähteä vaihtamaan vaatteet vaikka ja...”*

Kaikki vanhemmat toivovat saavansa tietoa ryhmäkerran kulusta, harjoitteista ja palautetta omasta lapsestaan ja hänen toiminnastaan.

> *”No mitä siellä ryhmässä on tehty ja vaikka missä niinku, miten oma lapsi on saanu niitä juttuja tehtyä, missä se vaikka tarvis harjotusta lisää tai tota noin niin ja siitäkin, että miten oma lapsi pärjää ryhmässä, miten se tulee toimeen toisten kanssa ja miten se lapsi pystyy osallistumaan siihen tunnin etenemiseen...”*

Myös ryhmän perusperiaatteet on vanhempien mielestä tarpeellista tietää. Vanhemmat toivovat saavansa palautetta lapsensa toiminnasta kerran kuukaudessa ja tarvittaessa useammin. Suullinen palaute ryhmäkerran päätteeksi on riittävä kahdelle vanhemmalle. Yksi vanhemmista toivoo saavansa kirjallista palautetta. Hänen mielestään siihen olisi helppo aina palata ja verrata seuraaviin palautteisiin.

Yksi vanhemmista toivoi saavansa kirjallista tietoa ryhmästä, sillä hän kokee informaation ryhmästä hahmottuvan selvemmin sen ollessa kirjallisena. Hänen mielestään kirjalliseen tiedotteeseen voi halutessaan palata myös myöhemmin.

> *”No ehkä siinä tilanteessa kun lasta tuodaan, niin ei välttämättä olis jääny mieleenkään vaikka siinä olis kauheesti kerrottu..ehkä siinä vois olla joku tiedotelappunen, ehkä taidettiin antaakin en muista, mutta varmaan joku sellanen kirjallinen informaatio oli hyvä..”*

Yksi vanhemmista toivoi ohjaajien toimivan taustavoimana opiskelijoille. Hän myös toivoi saavansa ohjaajien yhteystiedot, jotta voisi tarpeen tullen ottaa heihin yhteyttä. Muut ovat tyytyväisiä ohjaajien toimintaan.

Hyvä ensimmäinen ryhmäkerta sisältää vanhempien mielestä tutustumista. Kaksi vanhemmista toivoo, että lapset saisivat tutustua opiskelijoihin, ohjaajiin ja sopeutua uuteen tilanteeseen. Yksi vanhemmista toivoo, että lapset saisivat tehdä heille tuttuja harjoitteita ja että he kokisivat ensimmäisellä kerralla onnistumisen tunteen.

> *”... lapset on niin erilaisia, että varmaan hyvin monipuolinen... että tulis jokaiselle lapselle jotain tutun omaista missä vois onnistua saman tien siinä että on uusi tilanne se uusi tilanne on osalle lapsille.”*

Yksi vanhemmista toivoo pääsevänsä katsomaan ryhmätoimintaa ensimmäisellä kerralla. Muut vanhemmat eivät kokeneet sitä tarpeelliseksi.

> *”No tota, no ehkä siinä, vois olla tosi kiva, että pääsis kattomaan sitä tilannetta että mitä siellä tapahtuu ja miten siellä toimitaan.. sekin vois olla silleen, että lapsilla ei menis se huomio siihen että äiti tai isä on siellä seuraamassa... jos vaikka vähäks aikaa vois päästä kattomaan ett mitä siellä tehdään.”*

5.4 Ryhmän toteutukseen liittyvät näkemykset

Hyvän ryhmätoiminnan perusta on toisen **opiskelijan** mielestä hyvä yhteistyö ohjaajien kesken. Hänen mielestään on tärkeää, että ohjaajat sopivat etukäteen kunkin roolin. Toinen opiskelija kertoo tärkeäksi hyvän struktuurin, tämä tuo turvallisuuden tunnetta lapsille. Molemmat opiskelijat pohtivat mahdollisuutta muokata nykyistä tuntirakennetta. He toivovat, että opiskelijat saisivat enemmän väljyyttä ryhmäkertojen suunnittelussa ja täten voisivat toteuttaa ryhmäkerrat erilaisissa muodoissa kuten esimerkiksi ryhmätoimintana tai ulkoliikuntana. Tämä lisäisi lasten sosiaalisuutta ja antaisi vaihtelua ryhmäkertojen sisältöön. Tällä opiskelijat haluaisivat tuottaa lapsille elämyksellisiä kokemuksia.

> *”...joskus vois ehkä antaa enemmän väljyyttä sille suunnittelulle, että meillä ei oliskaan sitä rataa vaan meillä olis joku vaikka just sellaisia yhtenäisiä pisteitä joissa mennään porukalla... Et se mitä mä ehkä liitoihinkin toivoisin... sellasta elämyksellisyyttä vois ehkä tuoda sinne ryhmään lisää.”*

Hyvän ryhmäkerran elementti on opiskelijoiden mielestä myös se, että lapset saavat ilmaista omia mielipiteitään ja niitä voidaan tietyssä määrin toteuttaa. Myös eri harjoitusten sovellettavuus kunkin lapsen tasolle sopivaksi on tärkeää. Tämä takaa sen, että lapsi saa kokea onnistumisen tunteen.

Oma rooli ryhmäkerran ohjaajana vaihtelee opiskelijoiden mukaan päävastuuvetäjästä avustajan rooliin. Päävastuuvetäjänä oleminen tarkoittaa opiskelijoiden mukaan johtajana olemista, tehtävien jakamista avustajina toimiville ja kokonaisuuden hallintaa ryhmäkerran ohjauksessa. Avustajan roolissa koettiin tärkeäksi toimia mahdollisimman paljon saman lapsen avustajana. Opiskelijat kokivat, että tällöin sen lapsen tuntemus kasvaa ja avustaja pystyy soveltamaan ryhmäkerran tehtäviä lapsen taitotasolle sopivaksi. Omaan rooliin kuului myös ryhmäsuunnitelman tekeminen.

Opiskelijoiden mielestä ohjaajien rooliin kuuluu ryhmäsuunnitelmien tarkastus. He kokevat suunnitelmien tarkastuksen turvallisuustekijäksi, samoin kun ohjaajan läsnäolon ryhmätilanteessa. Opiskelijat toivovat myös saavansa rakentavaa palautetta toiminnastaan.

”Ei riitä, että sanoo hyvä kerta tai huono kerta vaan kertoo minkä takia ja mitä siellä on parannettavaa.”

Opiskelijoiden mielestään ohjaajaa ei tarvita joka kerta ryhmässä mukana. Toisen opiskelijan mielestä ohjaaja voisi olla intensiivisemmin ensimmäisillä ohjauskerroilla mukana ja palata ryhmään viimeisellä ohjauskerralla. Näin hän voisi paremmin vertailemaan miten opiskelijoiden toiminta on muuttunut harjoittelun aikana.

Opiskelijat toivoivat vanhemmilta samanlaista toimintaa kuin ryhmän alkaessakin; palautteen antoa ja kannustusta. Toinen opiskelijoista kokee, että lasten osallistuminen ryhmään ilman vanhempia tukee heidän itsenäistymistään. Opiskelijoiden mielestä vanhempien rooliin kuuluu tiedottaminen. Opiskelijat kokivat myös, että itsenäistymisen tukeminen ja kannustaminen kuuluvat tärkeänä osana vanhempien rooliin.

Opiskelijoiden mielestä lasten edistymisaskelista on tärkeää tiedottaa lukuvuoden aikana. Myös lapsille tiedottaminen koetaan tärkeäksi.

> *”No siinä voi jokaisen kerran jälkeen kertoa lapsille seuraavan ryhmäkerran teeman ja sillä vähän mitä voida taas sitä seuraavaa kertaa.”*

Opiskelijoiden mukaan myös ohjaajille tiedottaminen kuuluu heidän rooliinsa. He kokevat, että palautekeskustelu ryhmätilanteen jälkeen on paras tapa tiedottaa ohjaajille ryhmässä esillä tulleita asioita.

> *”... Ja sit se kokonaisvaltasuus siinä mielessä että, miten se ryhmäkerta toimi, oliko jotain mikä ei toiminu ja ja öö..oliko jotain ongelmaa jossakin, myös se, että jos joku on oikeesti tosi hyvin onnistunu ja hei, tästähän sai irti vaikka mitä, niin kyllä semmonen täytyy ohjaajien saada selville.”*

Molempien opiskelijoiden mielestä lapsien havainnointi kertoo kehitysaskelista. Opiskelijoiden mielestä pienikokoiset ryhmät helpottavat lasten havainnointia ja kunkin lapsen toimintakyvyn hahmottamista. Myös lapsista kirjallisina tehtävät huomiot kertovat kehittymisen suunnasta pitkällä aikavälillä.

> *No se, mikä on mun mielestä ollu hyvä, että kun ollaan täytetty niitä lomakkeita eli tota siinä saattaa olla jossain kohdassa olla, että ei oo onnistunu lainkaan ja nyt ja nyt se onnistuikin... ja kyl sitä ite menee silleen tuntosarvet pystyssä että, kyllä niistä lapsista välittyy se että, onko siellä ollu mukavaa ja ja näin...ja vaikuttavuudesta...no tässä on kumminkin sen verran kertoja että, oppii siitä lapsia näkemään että se on hyvä, se on kuitenkin sen verran pienikokoisia nää ryhmät että, pystyy tarkkailemaan...*

Toinen opiskelija mainitsee myös tärkeäksi vaikuttavuuden arvioijaksi vanhempien palautteen ja huomiot lapsen toimintakyvystä. Hänen mielestään ohjaajien palaute auttaa muokkaamaan omaa toimintaa ja näin myös voidaan vaikuttaa ryhmätoiminnan vaativuuteen ja vaikuttavuuteen. Toinen opiskelija taas mainitsee yksilölliset alku- ja lopputestaukset kertovat vaikuttavuudesta. Hänen mielestään lapsen kehityksen tarkempi seuraus olisi paikallaan ja toivookin, että yksilöllinen testaus toteutettaisiin kolme kertaa vuodessa; syksyllä, jouluna ja keväällä. Tässä yhteydessä keskustelimme myös nykyisen testilomakkeen sisällöstä. Edellä mainitun opiskelijan mielestä nykyinen testilomake on suppea ja lisäisi siihen osioita, jotka mittaisivat hienomotorisia ja sosiaalisia taitoja. Hänen mielestään alkukeskustelu lapsen kanssa kertoisi sosiaalisista taidoista.

Ohjaajatkin kuvailivat millaista on hyvä ryhmätoiminta. Molemmat ohjaaja kertovat, että toiminta on hyvää silloin kun ryhmäkerta on hyvin strukturoitu, ohjaajat tietävät tehtävänsä ja ryhmäläisten ja vanhempien huomioiminen. Toinen ohjaaja lisää, että on tärkeää huomioida ryhmäläisten yksilölliset tarpeet.

> *”Sellanen, että se on hyvin strukturoitu, selkee rakenne, ohjaajat tietää tehtävänsä, huomioidaan ryhmäläiset ja tässä tapauksessa vanhemmat ja vielä tähän meidän liito-ryhmään olis se että ryhmässä huomioitais yksilölliset tarpeet.”*

Yksilöllisten tarpeiden huomioiminen on mahdollista kun otetaan huomioon vanhempien palautteet ja vastaukset alkukyselyyn, fysio- ja toimintaterapeutin lausunto. Edellä mainitun mielestä hyvään ryhmätoimintaan kuuluu myös ryhmäläisten kannustus ja rohkaisu toimimaan. Myös turvallisuus ja onnistumisen tunteen tuottaminen on tärkeää. Toisen ohjaajan mielestään on myös tärkeää, että harjoitteiden tekemisessä tulisi tarpeeksi toistoja. Hän myös toivoo, että ryhmäkertojen sisäisessä rakenteessa olisi vaihtuvuutta ja näin voitaisiin luoda ryhmäkerralle erilaisia tavoitteita kuten esimerkiksi sosiaalisten tilanteiden harjoittelua. Ohjaajien saumaton yhteistyö on tämän ohjaajan mielestä yksi hyvän toiminnan kriteeri.

Molemmat ohjaajat ovat yhdestä hyvän toiminnan kriteeristä samaa mieltä:
”Lapsilla pitää olla hauskaa!”

Molemmat ohjaajat kokevat roolinsa ryhmäkertojen sisällä hyvin samanlaisiksi. Molempien mukaan heidän rooliinsa kuuluu opiskelijoiden ryhmäsuunnitelmien tarkistaminen, ryhmäkertojen sisällön vaativuuden tarkistaminen ja vaativuuden ylläpitäminen sekä opiskelijoiden ohjaaminen.

Toisen ohjaajan mielestä on tärkeää, että opiskelijat ovat johdonmukaisia, ystävällisiä ja helposti lähestyttäviä lasten kanssa. Hän toivoo myös, että opiskelija oppisivat hahmottamaan turvallisuustekijät ja kokonaisuuden ryhmäkertojen aikana. Hän lisää vielä, että luovuus ja mielikuvitus ovat tärkeitä kehittämisen kohteita. Toisen ohjaajan mielestä opiskelijan rooliin kuuluu ryhmätoiminnan toteuttaminen ja oppiminen.

> *”Eli opiskelija on se, joka ikään kuin tekee työn näkyväksi ja opiskelijalla on ihan niinku tärkee rooli, eli he öö... he vie sen loppuun asti eli huomioi vanhemmat ja lapset ja suunnitelmissa sitten oman näköisesti eli tiimin näköisesti sitten toteuttaa sen tavoitteiden suuntaisesti ja opiskelijoiden oppimisen tehtävä on se, että heille muodostuu käsitys tästä havaintomotorisesta ilmiöstä ja että he oppivat havaitsemaan, analysoimaan näitä ilmiöitä ja tekemään syy seuraus suhteita ja ohjaamaan lasta tarpeen mukaisesti.”*

Ohjaajat pohtivat myös vanhempien roolia. Ohjaajat toivoivat vanhempien antavan palautetta ryhmätoiminnasta ja toivovat vanhempien osallistuvan aktiivisesti Liito-ryhmän toimintaan tukemaalla lastaan ja osallistumalla yhteisiin tapahtumiin. Myös Ohjaajat toivoivat myös, että vanhemmat saisivat tietoa havaintomotorisesta ilmiöstä ja oman lapsen ongelmatiikasta.

Molempien ohjaajien mielestä lapsen toiminnan ja käytöksen havainnointi kertoo vaikuttavuudesta. Myös vanhempien huomiot arkipäiväntoiminnoissa näkyvistä muutoksista kertoo ryhmän vaikuttavuudesta. Molemmat ohjaajat kertovat, että myös yksilölliset alku- ja loppuarvioinnit näyttävät vaikuttavuuden tuloksen. Tämän keskustelun yhteydessä molemmat ohjaajat pohtivat nyt käytössä olevien alku- ja loppuarviointi lomakkeiden sisältö. Ohjaajat kokevat, että arviointilomakkeiden sisällön uudistaminen on tärkeä uudistamisen ja kehittämisen kohde.

> *”...yksilölliset arvioinnit niin tota niitten sisällön uudelleen miettimistä, se olis tärkeä kehittämistyö. Ja nyt sitten sen pohjalta itse asiassa tarkoitus onkin, että löydettäis lapsen yksilölliset tarpeet ja sisältö...tää edellyttäis sitä sitten että opiskelijat yhdessä ohjaajien tukemana ja, ja ohjaajat näyttäis sitä suuntaa, mutta opiskelijat opiskelijat niinku heti lähtis arvioimaan niitten lasten erityspiirteitä...Ja tää vois nyt olla sellanen painotus, jota otettais enemmän esille.”*

Myös **vanhemmat** kuvailivat millaista on hyvä ryhmätoiminta. Yksi vanhemmista toivoo, että lasten mielipiteitä ja toivomuksia ryhmän sisällöstä kuunneltaisiin ja toteutettaisiin tietyissä rajoissa. Toinen vanhemmista toivoo, että ryhmäkerralla tehtävissä harjoitteissa olisi vaihtuvuutta. Hän kokee myös, että rentoutuminen on hyvä toteuttaa joka ryhmäkerran lopussa. Kolmas vanhemmista kokee tärkeäksi palautteen annon ja lasten ohjeistamisen sekä lapsen onnistumisen ryhmäkerralla.

> *”No varmaan semmonen, että jos nyt ajattelee lapsen näkökulmasta.. niin ehkä sellanen, että se lapsi tietää mikä on sen niinku sen kerran tehtävät tai jutut on ollu että mitä niinku mikä on ollu jonkun jutun tarkotus--- en nyt tarkota mitään koordinaatiota tai mitään, mutta mikä sen juonellinen tarkoitus on ollu. Ja että lapsi saa sellasen onnistumisen tunteen, vaikka se olis kuinka kompuroinu siellä. Ja niin, että lapsi saa palautetta tekemisestään ja tota että se on että siinä jollain tavalla olis tullu sellasta ryhmässä olemista niinku että se lapsi olis tuntenu olevansa osa sitä ryhmää.. tai ainakin mä oletan, että ohjaajilla on tieto minkälainen..tai niinku mikä on tarpeellista, mikä kenellekin sopii.. että se toiminta perustus sitten esimerkiks lasten lähetteisiin sellaseen niinku niihin teksteihin, että liittys siihen mikä kenenki sellanen kehitysalue on..”*

Vanhemmat kertoivat ajatuksiaan ja toiveitaan opiskelijoitten toimintaa ryhmäkertojen sisällä. Kaikki vanhemmat toivoivat, että opiskelijat ovat vastuunottajia. Yksi vanhemmista toivoo, että opiskelijat huolehtivat siitä, että lapsi tietää mitä hän tekee. Hän toivoo myös opiskelijoiden ohjaavan lasta harjoitteissa, mutta toivoo myös lapsen saavan vastuuta itselleen. Yksi vanhemmista toivoo, että opiskelijat antaisivat tukevaa ja positiivista palautetta lapsille. Hänen mielestään myös tottumus ja turvallisuus ovat tärkeää lapsille ja siksi toivookin opiskelijoitten toimivan aina saman lapsen ohjaajana jos mahdollista.

> *”Omat kokemukset on, että sieltä on tullut paljon sitä lasta tukevaa ja positiivista palautetta et sitä niin kuin tavallaan muistellaan illan aikaankin että se on tosi tärkeetä lapselle.”*

Vanhemmat kokevat ohjaajien olevan päävastuussa ryhmästä ja kokevat ohjaajien läsnäolon ryhmässä turvallisuustekijäksi. Yhden vanhemman mielestä ohjaajat puuttuvat ryhmätoimintaan jos huomaavat epäkohtia esimerkiksi ohjaamisessa ja havainnoi lapsia ja ottaa tarvittaessa yhteyttä vanhempiin. Hän toivoo, että vanhempiin otetaan yhteyttä jos huomataan, että ryhmä ei sovellu lapselle, jos jotain asiaa pitää ehdottomasti harjoitella kotona tai jos johonkin asiaan pitää kiinnittää huomiota.

Vanhemmat toivovat saavansa tietoa oman lapsensa kehittymisestä ja ryhmän hyödyllisyydestä lapselle. Yksi vanhemmista toivoo saavansa edellisen lisäksi tietoa

minkälaisille lapsille ryhmä on tarkoitettu, minkälaisia harjoitteita ryhmässä tehdään ja minkälaiset harjoitteet vaikuttavat minkälaiseen kehitykseen. Hän toivoo, että asiasta voisi saada kirjallisen yhteenvedon ja jotta siihen voisi myöhemmin palata uudelleen.

Yksi vanhemmista pohtii vanhempien erilaisuutta ja erilaista tarvetta tiedottamisen suhteen.

> *”Joo.. varmaan sitä semmosta, sitä ei varmaan liikaa oo sitä tiedottamista, mutta sitten onko se.. me vanhemmatkin ollaan vähä erilaisia. Toisille riittää että tuo lapsen ryhmään ja on tyytyväisiä, että lapsia on siellä ryhmässä ja ne hakee en sitten pois mutta toisaalta kun tää nyt ei ole mikä tahansa ryhmä että tähän on perusteet lapselle, että se on tietyllälailla valikoituneempi se ryhmä että ne kuitenkin haluaa tietää jotain lapsensa tekemisistä että kyllä sitä on tossa aika hyvin tullukin, että siinä on aina ollu palautetta saatavissa ja näin..”*

Kaikki vanhemmat kokevat, että heidän rooliinsa kuuluu lapsien kannustus ja kokemusten jakaminen.

5.5 Ryhmän päättymiseen liittyvät näkemykset

Opiskelijat kuvailivat omaa rooliaan ryhmän päättyessä. Toinen opiskelija kokee tärkeäksi lasten huomioimisen. Hänen mielestä lasta tulee valmistaa ryhmän päättymiseen. Hänen mielestä on tärkeää osata koostaa eli kertoa lapsen oppimat taidot ja edistyksen sen ajanjakson ajalta, jona opiskelija on toiminut Liito-ryhmän ohjaajana. Tämän tiedon hän kertoisi sekä vanhemmille että lapsille. Samoilla linjoilla on toinenkin opiskelija, joka kokee tärkeäksi palautteen annon vanhemmille.

Ohjaajien rooliin kuuluu toisen opiskelijan mielestä opiskelijan oppimisen arviointi. Toisen opiskelijan mielestä ohjaajan rooliin kuuluu kokonaisyhteenvedon tekeminen lapsista. Hänen mielestään ohjaaja on se, joka näkee koko vuoden ajalta sekä lapsen että koko ryhmän kehityksen ja on siten vastuussa yhteenvedon tekemisestä. Ohjaajien apuna toimisivat opiskelijat. Yhteenveto purettaisiin keväällä pidettävässä palaverissa, johon osallistuisivat ohjaajat, opiskelijat ja vanhemmat.

Toinen opiskelija toivoi vanhemmilta palautteen antoa ryhmän päättyessä.

> *”Taas sitä pientä tiedottamista sieltä että, että tota--- jos siellä olis se loppupalaveri yhteinen niin, niin sitä voi vielä jakaa muitten vanhempien*

kanssa sitä mietteitään ja muita kokemuksiaan ja että onko siellä ollut edistystä ja muuta. Sen lisäks myös että, jos he on kokenu jotain, jotain ---jos niillä on jotain kehitysideoita niin itellä, että miten tätä toimintaa vois kehittä...heillä varmasti olis jotain sanottavaa, mitä he toivois tai muuta vielä jatkossa, varsinkin jos lapsi vielä jatkaa ryhmässä niin...”

Kehitysideoita voisi antaa opiskelijan mielestä joko kirjallisena palautelapuilla tai suullisesti loppukeskustelussa.

Tiedottaminen lapsen kehityksestä ryhmän päättyessä on toisen opiskelijan mielestä tärkeää ja se tulisi hänen mielestä tapahtua sekä suullisesti että kirjallisena. Kirjallinen yhteenveto lapsen kehittymisestä ja senhetkisestä toimintakyvystä olisi hyödyllinen niin ohjaajille kuin seuraaville opiskelijoille.

”no sellanen loppuraportointi, siis onhan se paperilla mutta sellanen suullinen lyhyt yhteenveto lapsista---vanhemmille ja samalla se varmaan menee ohjaajien kautta ja siitä saa myös ohjaajatkin tiedon. Ja sitten myös niinku sinne kansioon kun sellanen on kerran käytössä niin olis hyvä olla sellanen---kun sit seuraavana vuonna uudet opiskelijat alottaa hommaa niin, ja varmaan uusia lapsiakin vaikka osa on sitten vanhojakin, niin tota et siellä olis jo joku valmis tieto, tieto siellä uusille tyypeille.”

Toinen opiskelija kokee tärkeäksi, että lapsille tiedotetaan ryhmän päättymisestä ja mahdollisista jatkosuunnitelmista. Opiskelijoiden mielestä jaksojen välinen tiedottaminen tulisi tapahtua opiskelijoiden välillä naamatusten. Tällöin tieto siirtyy luotettavasti ja ilman väärinkäsityksiä opiskelijalta toiselle.

Opiskelijat kertoivat näkemyksiään jatkosuunnitelmien päättämisestä ja toisen opiskelijan mielestä lasten jatkosuunnitelmat tulisi päättää vanhempien ja ohjaajan kanssa yhteisessä loppupalaverissa.

”Se oli kans kyllä semmosen loppupalaverin paikka, tää olis ehkä parempi olla niinku se ---jokasen lapsen erikseen ja vanhemman ja lapsen tulis olla mukana, ja ohjaaja ja ft/tt-opiskelija ketkä siellä on ryhmässä onkin, ja tota siellä keskusteltais että miten se, jos se asia minkä takia he on sinne tullu on saavutettu, niin mun mielestä sillä lapsella ei ole oleellista jatkaa siinä ryhmässä vaan sille vois olla joku ihan uus urheilulaji tiedossa. Niin siitä voitais keskustella, mitä mieltä on vanhemmat ja jos vanhemmilta ja jos vanhemmat on sitä mieltä, että

lapsi jatkaa vielä vois olla taas sellanen just, että tekis ne testaukset vielä niin ne kertois et onks siellä vielä--- jotain aukkoja jäänyt---."

Opiskelija jatkaa pohtimista jatkomahdollisuuksista ja hän pohti mistä perheet voivat saada tietoa Jyväskylän seudulla toimivista ryhmistä. Hänen mielestään on tärkeää kuunnella lasta ja hänen toiveitaan uuden harrastuksen suhteen.

"HMMM... no meillähän tietysti jonkin verran on tietoa, niin pystytäänhän me niinku jotain, jotain kertomaan ja valmiuksia antamaan, mutta mun mielestä se pitäs ensinnäkin, että mistä lapsi olis kiinnostunu ja sen mukaan lähtee liikkeelle, ottaa selvää koska eihän joka kaupungissa oo kaikkea mahdollisuuksia...mutta lasta kuunnelle, jos hän on vaikka kiinnostunut..."

Toisen opiskelijan mielestä jatkosuunnitelmien päättäminen on ohjaajan vastuulla.

"Siinähän on ainut, joka oikestaan seuraa on se ohjaava opettaja on ainut joka pystyy sanomaan lapsesta koko vuodesta, hänellä vois olla se suurin vastuu jatkon päättämisestä. Tietysti sen viimesen jakson opiskelijat, jotka keväällä vetävät oppilaat, opiskelijat, voivat sitten todeta sen, että onko sille jatkolle tarvetta. Mutta kyllä mä antaisin ohjaajalle sen suurimman vastuun."

Ohjaajat toivovat saavansa palautetta vanhemmilta. Lisäksi he kertovat, että yhteistyöpalaveri lähettävän tahon kanssa kuuluvat ryhmän lopetukseen. Lähettävän tahon kanssa he keskustelevat lasten jatkosuunnitelmista opiskelijoiden tekemän yhteenvedon pohjalta. Yhteenvetojen tarkistus ja toimittaminen kuluu myös ohjaajan rooliin ryhmän loppuessa.

Opiskelijoiden rooliin ohjaajien mielestä kuuluu hyvän mielen jättäminen. Ohjaajat toivovat, että opiskelijat orientoituisivat ajattelemaan lasta kokonaisuutena ja pohtimaan lapsen tulevaisuutta. Toinen ohjaajista toivookin, että opiskelijat ottaisivat selvää Jyväskylän seudulla toimivista ryhmistä ja kartoittaisivat lapsen taitotason ja tämän perusteella miettiä minkälaiseen toimintaan lapsi voisi ohjautua. Hän lisää vielä, että lapsikohtaisten kokovuoden toiminnasta tehtävien yhteenvetojen tekeminen on suuressa roolissa ryhmän loppuessa. Toisen ohjaajan mielestä opiskelijan rooliin kuuluu oman oppimisen jakaminen ja asioista tiedottaminen vanhemmille.

> *”Eli opiskelija on se, joka tavallaan välittää oppimansa ja lapsen eli oppimansa asian lapsesta. Hän perehtyy kaksi kuukautta lapsen ja lapsien tilanteeseen ja hän on samalla kun hän on jäsentänyt itselleen, että mikä tässä tilanteessa on nyt olennaisinta ja miten siihen voidaan vaikuttaa, niin sitten hän kertoo palautteen vanhemmille. Eli hän jakaa sen oppimansa asian vanhemmille ja sitä kautta opiskelijan rooli on hirveen tärkee eli mitä paremmin opiskelija on päässyt sisälle siihen asiaan niin sitä enemmän vanhemmatkin saa.”*

Pohdimme vanhempien roolia ryhmän päättyessä. Toinen ohjaajista kertoo, että jokainen vanhempi toimii omalla tavallaan, eikä näin siis osaa toivoa vanhemmilta tietynlaista toimintaa. Tavoitteena on, edellä mainitun ohjaajan mukaan, vastata vanhempien yksilöllisiin tarpeisiin. Hän lisää kuitenkin, että tavoitettavuus on tärkeää. Toinen ohjaajista toivoo, että vanhemmat antaisivat palautetta ja miettisivät lapsensa tulevaisuutta ja mahdollisia harrastuksia ryhmän loputtua.

> *”Palautteen antaminen. Ja sitten myöskin tavallaan olis kiva, että myöskin vanhemmat miettis sitä omaa lastaan, sitä ehkä jotain harrastustoimintaa, vaikka se ei tietenkään meille enää kuulu mutta jos aattelis sen lapsen parasta ajattelisin että oli hyvä jos vanhemmat minkälaiseen toimintaan se lapsi vois suuntautua.”*

Tässä yhteydessä keskustelimme ohjaajan kanssa lasten jatkoharrastuksista ryhmän jälkeen. Hänen mielestään keväällä ennen ryhmän loppumista tulisi olla vanhempien info, jossa yhdessä käydään läpi erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Tässä yhteydessä tapahtuisi myös palautteenanto.

Lapsen jatkosuunnitelmien kartoittamisessa tärkeintä on ohjaajien mielestä vanhempien mielipide oman lapsen toiminnasta. Myös ryhmää ohjaavien opiskelijoiden näkemys lapsen toimintakyvystä on otettava huomioon. Jatkosuunnitelmat tulisi ohjaajan mielestä päättää yhteistyössä lähettävän tahon, harjoittelussa olevien opiskelijoiden kanssa.

Vanhempien kanssa keskustelimme millainen opiskelijan rooli on ryhmän päättyessä. Yksi vanhemmista toivoi saavansa keskustella opiskelijoiden kanssa ja saada sitä kautta palautetta lapsensa toiminnasta. Toinen vanhemmista toivoi, että hän saisi kirjallisen yhteenvedon lapsen kehityksestä koko vuoden ajalta.

”No.. olishan se ihan älyttömän kivaa että jos sais omasta lapsesta jotain kirjallista yhteenvetoa siitä miten koko vuosi on menny… jotain yhteenvetoo ja mitä harjotteita kantsis tehä ja sit jotain huomioita ja sitten taas kirjallisen..”

Kolmas vanhemmista haluaisi tietää mitä opiskelijat ovat oppineet ryhmän vedosta ja lapsista.
Ohjaajilta vanhemmat toivoivat yhteenvetoa lapsen toiminnasta koko lukuvuoden ajalta. He toivoivat myös vinkkejä, minkälaisista harjoitteista olisi hyötyä lapselle ja mitä kannattaisi kotiolioissa harjoittaa.

Keskustelimme vanhempien kanssa myös jatkosuunnitelmista. Vanhemmat ovat samaa mieltä siitä, miten lapsen jatkosuunnitelma tulisi päättää. Heidän mielestään päätöksen tekevät ohjaaja, opiskelija ja vanhemmat yhdessä yhteisessä palaverissa.

”…ihan sen hetkisen tilanteen mukaan…et mitkä on sellasia kehitystehtäviä vielä ja mitä hallitsee ja niistä sitten se kevään viimenen tavallaan vaan informois et mitä on tullu tässä vuoden aikana ja opiskelija siellä ja opettaja ja ihan semmonen---- yhteispalaveri.”

Vanhemmat haluaisivat myös saada tietoa muista Jyväskylän seudulla toimivista ryhmistä. He kokevat, että opiskelijat ja ohjaajat osaavat parhaiten kertoa minkälaisesta harrastustoiminnasta kukin lapsi hyötyy.

5.6 Liito- ryhmän kehittämisideoita

Viimeisenä kysymyksenä kysyin kaikilta Liito-ryhmä kehittämisideoita.
Opiskelijat toivat esille saman idean, he toivoivat ryhmätoiminnan olevan monipuolisempaa ja elämyksellistä.

”Se mitä liitoon ehkä olen hakenut ja ajatellut niin se on aina salissa, aina rata, aina sitä ja aina tätä, niin meillä oli kuitenkin mahdollisuus olla vaikka allaskerta tai joku tällänen niinku ois ollu joku kiva, jos olis ollu joku vaikka seikkailu metsässä tai jotain.. et siinä vois olla ehkä hieman monipuolisuutta.”

Toinen **ohjaajista** koostaa haastattelussa esille tulleet asiat, joita ovat yksilöllisen alku- ja loppu arvioinnin uudistaminen, yksilöllinen ohjaus ja harjoitusohjelmien tekeminen sekä palautteen anto.

> *”...kiteytettynä vielä se, että tosiaan opinnäytetyön kautta mun mielestä meillä on hyvä runko siihen infoon olemassa..ööö..vanhemmilta vois tosiaan jatkossa pyytää kirjallista palautetta vaikka nyt sitten kaksi kertaa lukukaudessa. Ja myös pitäs muistaa rohkaista opiskelijoita menemään joka ryhmäkerran jälkeen vanhempien luo ja kertomaan sitä palautetta. Sitten on ne yksilölliset arviot, niitten sisällön läpikäynti ja sitten se yksilöllinen tilanne ja siihen liittyvä harjoittaminen.”*

Toinen ohjaajista pohtii onko ohjaajan läsnäolo jokaisella ryhmäkerralla välttämätön? Hän toivoo myös opiskelijoiden sisällyttävän punaisen langan suunnitelmiinsa:

> *”Ja tota siitä vois vielä... niinku jos ajattelee opiskelijoiden tekemiä suunnitelmia, että siinä olis sellanen punainen lanka, vähä pitemmän aikaa, että siinä esimerkiks niinku joku tasapaino kulkis sitten vaikka kolmen kerran aikana, ettei se suunnitelma ihan täysin muutu aina joka kerta..et tulis toistoja.”*

Hän toivoo myös, että lasten välille luotaisiin tilanteita, jossa lasten kesken tulisi sosiaalista toimintaa.

Myös **vanhempien** kanssa keskusteltiin Liito-ryhmän kehittämisideoista. Yksi vanhemmista toivoo pääsevänsä näkemään mitä lapset tekevät ryhmäkerralla.

> *”Ehkä mulle on tullu sellanen olo, että haluais nähdä että mitä siellä tapahtuu siillen etten kuitenkaan halua mennä sotkemaan siitä kuvioita siellä. Ett kun se on kuitenkin lapsia varten se juttu…mutta jollakin tavalla nähdä mitä siellä on..jos jotenki..jos vaikka videon pätkää otettais ja sitä sais kattoo kotona tai jotain...”*

Yksi vanhemmista haluaa antaa palautetta tähänastisesta toiminnasta.

> *”No tuota, mitä sitä nyt vois kehittää..tuo nyt ainakin sanoa myönteistä palautetta. Opiskelijat on kukin tullut esittäytymään ja on selkeesti nimilipukkeet ja aina tietää kuka on, etunimeltä ainakin. Ja tää opettaja... on kauheen kivasti ollut mukana--- ja hyvin kokoavasti on siinä alkukerralla ja loppukerralla ja palautejutuissa ja kokoamassa sitä ryhmää siinä... Ollaan kyllä oltu erittäinen hyödyllinen kuvio, että tää on ollut olemassa...”*

6 Liito-ryhmän prosessikuvaus

TOIMINTO	PROSESSIKUVAUS	TAVOITE	TOIMIJA
1. RYHMÄN **TAUSTATIETOJEN KARTOITTAMINEN**	Ryhmän markkinointi	Ryhmästä tiedottaminen ja ryhmän toteutumisen takaaminen	Yhteistyötahot
	Organisoidaan yhteistyötahon kanssa lapset ryhmään sekä ohjaajat organisoivat riittävän määrän opiskelijoita Ohjaajat sopivat keskenään työnjaosta	Liito-ryhmän toiminta mahdollista	Ohjaajat
	Alkukeskustelu	Selvittää opiskeijoiden kokemuksia ja tavoitteita ryhmänohjauksesta	Ohjaajat ja opiskelijat
	Liito-ryhmän perusperiaatteisiin perehtyminen itsenäinen perehtyminen Liito-ryhmän toimintaan.	Opiskelijat voivat toimia Liito-ryhmän ohjaajana	Ohjaajat ja opiskelijat

2. RYHMÄN ALOITTAMINEN	Lasten ilmoittautuminen ryhmään puhelimitse tai internetin kautta,	Vaihtoehtoisia ilmoittautumis-keinoja, jotta ilmoittautuminen olisi vaivatonta	vanhemmat ja
	opiskelijoiden perehdytys ilmoittautumisten vastaanottamiseen	Ilmoittautuminen tapahtuu vaivattomasti	ohjaajat opiskelijat
	Fysio- ja toimintaterapeuttien lausunnon toimittaminen Fysipisteelle	Lasten diagnostisen taustan selvittäminen ja toimintakyvyn hahmottaminen	Vanhemmat
	Vanhempien kanssa keskusteleminen	Selvittää lasten taustatietoja	Ohjaaja, opiskelija vanhemmat
	Lapsiin ja heidän vanhempiin. tutustuminen, palautteen anto lapsen toiminnasta ryhmässä	Turvallisuuden tunteen tuottaminen lapsille ja lasten toiminnan arvioiminen tehokas kuntoutus	Opiskelijat ja ohjaajat
	Yksilöllisten alkukartoitusten tekeminen	Lasten taitotason arvioiminen ja toiminnan arviointi, opiskelijoiden oppiminen	Opiskelijat
	Tiedottaminen ryhmän perus-periaatteista, ryhmäkerran kulus-sta ja rakenteesta sekä ryhmäkerroille tehtävistä harjoitteista	Vanhempien tiedonsaannin takaaminen	Opiskelijat ohjaajat

3. RYHMÄN TOTEUTTAMINEN	Saumaton yhteistyö päävastuuvetäjän ja avustajien kesken, monipuolisuus ryhmäkerroilla, ryhmätoiminnan strukturointi, lasten yksilöllisten tarpeiden huomiointi, harjoitteissa suuret toistomäärä	Hyvän ryhmätoiminnan tavoittelu	Opiskelijat,
	Palautteen saaminen ja antaminen vanhemmille, lasten toiveiden kuunteleminen	Hyvän ryhmätoiminna tavoittelu	Opiskelijat
	Ryhmäkertojen suunnittelu, valmistelu ja toteuttaminen	Vaikuttavuuden ja monipuolisuuden huomioiminen, toiminnan kehittäminen	Opiskelija
	Ryhmäkohtaisten suunnitelmien tarkastaminen, palautekeskustulussa palautteenanto opiskelijoille ryhmässä toimimisesta sekä läsnäolo ryhmäkerroille tarvittaessa	Tiedottaminen ja opiskelijoiden oppiminen, ryhmätoiminnan kehittäminen	Ohjaajat
	Lasten toiminnan havainnointi ja havaintojen kirjaaminen, ykilöllisten harjoitteiden tarkistus ja uudistus	Lapsen taitotason kehittyminen, vaikuttavuuden takaaminen	Opiskelijat
	Infotilaisuuden järjestäminen ja pitäminen vanhemmille	Vanhempien tiedottamisen	Opiskelijat, ohjaajat
	Palautteen anto ryhmätoiminasta ja lapsen toiminnasta kotona seurantalomakkeella	Lapsen taitotason kartoittaminen tiedon siirtyminen	Vanhemmat

	Palautteenanto suullisesti lapsen toiminnasta kerran kuukaudessa	vanhemmat saavat tiedon lapsensa toiminnasta ja kehittymisestä	opiskelijat
4. RYHMÄN LOPETTAMINEN	Yksilöllisten loppuarviointien tekeminen ja raportointi	Lapsen taitotason arvoiminen Ryhmätoiminnan vaikuttavuuden arviointi	Opiskelijat
	Lapsen kehityksen raportointi ja tiedottaminen suullisesti sekä kotiharjoitteiden ohjaaminen vanhemmille kevään vanhempien infossa	Opiskelioiden oppiminen ja lapsen kehityksen arvioiminen vanhempien tiedottaminen	Opiskelijat
	Opiskelijoiden oppimisen arviointi ja kirjallisten tuotosten tarkistus läsnäolo ryhmäkerroilla	Opiskelijan ammattitaidon kehittyminen	Ohjaaja
	Oman oppimisen tiedottaminen vanhemmille ja ohjaajille	Lapen kehityksen hahmottaminen tiedottaminenvanhemmille opiskelijan ammattiataidon kehittyminen	Opiskelijat
	Kirjallisen yhteenvedon tekeminen lapsen taitotason kehittymisestä	Tiedon siirtyminen Fysipisteellä	Opiskelijat
	Jaksojen välinen tiedottaminen suullisesti yhteispalaverissa	Opiskelijalta opiskelijalle tiedon-siirtyminen	opiskelija
	Yhteistyöpalaveri, jossa kartoitetaan lapsen jatkokuntou-tus tarpeesta	Lapsen kehityksen kartoittaminen	Lähettävä taho opiskelijat, ohjaajat

	Lapsen jatkosuunnitelman kartoittaminen ja jatkoharrastus-mahdollisuuksista tiedottaminen	Lapsen motivointi liikunnan harrastamiseen	vanhemmat ohjaajat, opiskelijat
	Palautteen saaminen toiminnasta	Toiminnan kehittäminen	Vanhemmat

7 Pohdinta

Kiristyvä kilpailu palveluntuottajien kesken ja halu tuottaa asiakkaiden toiveita vastaavia palveluja edellyttävät työyhteisöltä laatutason määrittämistä ja sen arviointia. Palvelujen arvioinnilla voidaan kartoittaa myös kehittämisen kohteita ja kehittämisen tuloksia ja vaikutuksia. Aloittaessani tätä opinnäytetyötä en ollut hahmottanut kuinka tärkeä osa toiminnan arviointi ja sen kehittäminen on työyhteisön, yrityksen tai muun vastaavan toimintaa. Erilaisten tyytyväisyyskyselyjen ja mielipiteiden kertominen on jo lähes jokapäiväistä ja ne ovat lisääntymässä. Toimintaansa aktiivisesti kartoittava yritys tai työyhteisö on halukas kuulemaan asiakkaittensa tai yhteistyökumppaneittensa mielipiteitä ja valmis muuttamaan toimintatapojaan ja täten pärjää varmasti kiristyvässä kilpailussa.

Kenen mielipiteellä on merkitystä? Tätä opinnäytetyötä suunnitellessani koin tärkeäksi ottaa huomioon kaikkien Liito-ryhmän yhteydessä toimivien tahojen näkemykset. Erityisen tärkeäksi koin vanhempien huomioimisen, sillä lasten ohella he ovat tärkeä asiakas ryhmä. Vanhempien tarpeet ovat erilaiset, joten he tarvitsevat myös yksilöllisen huomioinnin. On tärkeää, että vanhemmat voivat osallistua lapsensa kuntoutukseen ohjaajien ja opiskelijoiden kanssa tasavertaisina kumppaneina. Niin kuin tutkimuksessa tuli esille niin vanhemmat kuin ohjaajat ja opiskelijat kokivat, että tiedottaminen on tärkeä osa toimintaa. Palautteen saaminen lapsen toiminnasta on tärkeää vanhemmille ja heidän mielestään on tärkeää saada tietoa ryhmän toimintaperiaatteista, ryhmäkerran rakenteesta ja ryhmäkerralla tehtävistä harjoitteista. Vanhemmille on myös tärkeää, että heidän lapsensa huomioidaan ja heidän mielipiteitään ja ajatuksiaan kuunnellaan. Tämä on myös mielestäni tärkeää ja mielestäni tätä kautta voidaan tuottaa lapselle onnistumisen tunnetta ja näin vahvistaa hänen minäkuvaansa. Toki ohjaajien ja opiskelijoiden näkemykset ovat tärkeitä, mutta

heidän toimiessaan samassa työyhteisössä mielipiteet ja näkemykset tulevat helpommin esille.

Lasten kuntoutuminen ja perheen huomioimisen ohelle, toinen tärkeä asia on mielestäni opiskelijoiden oppiminen. Liito-ryhmän ohjaajana toimiminen on osa heidän ammattitaitoa edistävää harjoittelua, joten oppiminen, palautteen saaminen ja ohjaaminen ovat tärkeitä asioita opiskelijalle. Mielestäni on myös tärkeää, että opiskelija hahmottaa Hyvinvointipalvelutoiminta Fysipisteen toimintaa ja Liito-ryhmän toimintaa kokonaisuutena. Ohjaajat toivat haastattelussa esille, sen mikä on mielestäni tärkeää eli ymmärtää havaintomotoriikka ilmiönä ja hahmottaa siihen kuuluvat elementit. Näin ollen on tärkeää, että opiskelija hahmottaa lapsen ja perheen kokonaisuutena.

Tutkimuksessa esille tulleista hyvistä laatukriteereistä tärkeäksi koettiin **tiedottaminen.** Niin opiskelijat, ohjaajat kuin vanhemmatkin kokivat, että tiedottaminen ja tiedon saanti Liito-ryhmästä ja sen toiminnasta on tärkeää ja tarpeellista. Kaikki kokivat tärkeäksi myös **palautteenannon.** Mielestäni palautteenanto vanhemmilta on yksi tärkeimmistä mittareista ryhmätoiminnan laadun arviointiin ja sen kehittämiseen. Palautteen annolla ja saannilla on myös merkitystä opiskelijoiden oppimisen kannalta ja ohjaajilta, vanhemmilta ja lapsilta tuleva palaute edistää opiskelija ammatillista kehittymistä. Myös ohjaajien saama palaute auttaa heitä arvioimaan omaa toimintaansa ja kehittymään ohjaajana sekä työyhteisössä toimijana. **Turvallisuus** koettiin myös tärkeäksi tekijäksi. Opiskelijoiden mielestä ohjaajien läsnäolo ryhmäkerroilla sekä ryhmän kertasuunnitelmien tarkistaminen on jakaa vastuuta ryhmästä ja näin ollen on heille turvallisuus tekijä. Ohjaajat taas toivoivat, että opiskelijat hahmottaisivat ryhmäkerroilla kokonaisuuden ja näin toiminta ryhmäkerroilla olisi turvallisempaa. Vanhemmat taas toivoivat, että niin ohjaajat kuin opiskelijatkin loisivat lapselle sellaiset mielen ja olosuhteet, jossa hän tuntisi turvalliseksi toimia. Hyvä ryhmäkerta sisältää kaikkien tutkimukseen osallistuvien mielestä **monipuolisia harjoitteita**, jotka ovat suunniteltu kunkin lapsen **yksilöllisiä** tarpeita vastaaviksi. Myös palautteen anto lapsen toiminnasta ja onnistumisen tunteen tuottaminen koettiin tärkeäksi. Ohjaajien ja opiskelijoiden mukaan hyvä ryhmätoiminta sisältää tietyn **struktuurin.** Ohjaajat ja opiskelijat kokivat, että harjoitteissa tulisi tulla suuret toistomäärät ja yhteistyö ryhmää ohjaavien opiskelijoiden kesken tulisi olla saumatonta. Vanhemmat kokivat taas tärkeäksi, että

lapsen mielipiteitä ja näkemyksiä tulisi kuunnella.

Kuten aikaisemmin mainitsin, Liito-ryhmää ei ole aikaisemmin arvioitu toiminnan arvioinnin ja kehittämisen näkökulmasta, joten tämän tutkimuksen toteuttaminen oli ajankohtainen ja tarpeellinen. Tutkimustuloksista paistoi läpi tyytyväisyys toimintaan. Kaikki haastatteluun osallistuvat vanhemmat olivat tyytyväisiä ryhmän toimintaan ja olivat sitä mieltä, että ryhmän toiminta on tarpeellinen. He myös kokivat, että ryhmätoiminnasta on ollut hyötyä heidän lapsilleen ja heidän kehitykselleen. Tutkimukseen osallistuvilta haastatteluryhmiltä eli opiskelijoilta, ohjaajilta ja vanhemmilta tuli ryhmän kesken samansuuntaisia näkemyksiä ja mielipiteitä ryhmän toiminnasta. Myös koko haastatteluryhmän kesken tuli esille samoja ongelmakohtia.

Tutkimuksessa esille tulleet kehitysideat ovat tärkeitä, jotta toimintaa voidaan kehittää asiakkaiden sekä työyhteisön kriteereitä vastaavaksi. Opiskelijat toivat esille idean Liito-ryhmän sisällön uudistamisesta. Heidän mielestään sisältö kaipaa monipuolisuutta ja toivovat, että ryhmäkerran rungosta voitaisiin joustaa. Ohjaajat toivat esille erilaiset näkökulmat. Toinen ohjaajista toivoo, että yksilölliset alku- ja loppukartoitus rungot uusittaisiin ja lapsen havainnoinnin kirjaamiseen kehitetyt lomakkeet uusittaisiin. Toinen ohjaajista toivoo, että opiskelijat toistaisivat samoja harjoitteita useammalla ryhmäkerralla. Yksi vanhemmista tuo esille idean, että vanhemmat pääsisivät katsomaan mitä ryhmäkerroilla tapahtuu.

Tutkimuksessa ja sen mukaan tuotetussa prosessikuvauksessa tuli ilmi, että vanhemmat haluaisivat saada palautetta lapsensa toiminnan kehittymisestä kirjallisena. Kirjallisen palautteen antaminen on muutenkin pulmallista, koska kirjallisen tuotoksen sisältäessä ammatillista sanastoa on mahdollista, että vanhemmat eivät ymmärrä sisältöä. Tämän lisäksi kirjallisen tuotoksen tekemisen tarkoitus on opiskelijoiden oppiminen ja heidän kirjallisten tuotosten tekemisen kehittyminen. Prosessikuvauksessa tulee esille ryhmän markkinointi, jossa toimijana on pelkästään lähettävä taho eli neuvolat sekä terveyskeskukset. On kuitenkin muistettava, että Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus on myös vastuussa toiminnan markkinoimisesta ja tuottaa mm. esitteitä toiminnastaan tiedottamiseen.

Tutkimuksessa esille tulleet näkemykset ja ajatukset ryhmätoiminnasta on tutkimusryhmän näkemyksiä, eikä ne välttämättä päde muitten ryhmäläisten

vanhempiin, toisiin opiskelijoihin tai ohjaajiin. Tämän takia on hyvä kartoittaa varsinkin uusien ryhmään osallistuvien lasten vanhempien ajatuksia ja näkemyksiä. Mielestäni tämän tutkimuksen haastattelulomakkeita voidaan käyttää apuna, kun kartoitetaan niin vanhempien, ohjaajien kuin opiskelijoidenkin näkemyksiä ryhmän toiminnasta. Kuitenkin tutkimuksessa saadut tulokset ovat mielestäni luotettavia ja tutkimus toi esille sekä uusia ideoita ryhmän toiminnasta kuin kehittämistä kaipaavia asioita. Näin ollen tutkimuksella saatiin esille se tieto, mitä tällä tutkimuksella haettiinkin.

Hyvinvointipalvelutoiminta Fysipisteen toiminta perustuu opiskelijoiden työpanoksella. Fysipisteen nimikin kertoo sen pääasiallisen tehtävän; oppiminen. Fysipisteen toiminnan tarkoitus on sen lisäksi, että se tuottaa hyvinvointi- ja kuntoutuspalveluja on opiskelijoiden oppiminen. Prosessikuvauksen hyöty usein työvoimaansa vaihtavassa työyhteisössä on mielestäni suuri, sillä prosessikuvauksen avulla voidaan helpottaa tiedon kulkua ja tukea opiskelijoiden itsenäistä toimintaa. Liito-ryhmän prosessikuvauksesta tulee esille sekä toiminto että sen ajoittumisen kohta koko prosessissa. Prosessikuvaus auttaa opiskelijoita hahmottamaan ryhmätoiminnan kokonaisuuden ja heidän osuutensa ryhmän toiminnasta.

Haastatteluissa tuli esille monia kehitysideoita ja hyviä mielipiteitä ryhmäntoiminnasta, mutta se tuotti myös jatkotutkimustarpeita. Tutkimustuloksissa tuli esille, että opiskelijoiden ja ohjaajien mielestä yksilöllisen alku- ja loppukartoituksen sisällön uusiminen olisi tarpeellista. Myös ehdotuksia kartoituslomakkeen sisältävistä teemoista tuli ehdotuksia ja niitä olivat mm. hienomotorisen osion ja sosiaalisen toiminnan lisääminen kartoituslomakkeeseen. Toinen uudistusta vaativa asia oli ohjaajien mielestä yksilöllisten havaintojen kirjaamiseen kehitetty lomake, joka sekin kaipaisi uudistusta. Tämä tutkimus tutki ryhmässä kiinteästi toimivien aikuisten näkemyksiä ryhmäntoiminnasta, mutta nyt huomiotta jäivät lapset. Yksi näkökulma kartoittaa hyvää ryhmätoimintaa vielä syvällisemmin, olisi haastatella lapsia ja kysyä heidän näkemyksiään hyvästä toiminnasta.

Lähteet

Autio, T. 1997 Liiku ja leiki, Motorisia perusharjoitteita lapsille, Gummeruksen kirjapaino oy

Cantell, M. 1998 Motorinen koordinaatiohäiriö ja kuntoutus, Fysioterapia, 6/98
Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2000 Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö, Yliopistopaino

Gallahue, David L., 1996 Developmental Physical Education for today's children, Times mirror higher education group, Inc.

Hirsjärvi, S. Remes, P., Sajavaara, P. 1997 Tutki ja kirjoita, Tammer- Paino oy

Holma, T. 1997 ITE, menetelmä työyksikön itsearviointiin ja laadunhallintaan sosiaali- ja terveydenhuollossa, Kuntatalon painatuskeskus

Holma, T. 2003 ITE 2- opas uudistuneen itsearviointi- ja laadunhallintamenetelmän käyttö, Hakapaino oy

Huisman, T. 1998 Lapsi oppii liikkumalla, Fysioterapia 8/98

Karvonen, P. 2002 Hyppää pois! Lasten motoriikan arviointi ja kehittäminen, Tammer- Paino oy

Koskiniemi, M., Donner, M., 2004 Lapsen neurologinen kehitys ja tutkiminen, DARK oy

Kuntoutuksen palvelutoiminta Fysipiste, 2004, selvitystyö

Laamanen, K., 2003 Johda liiketoimintaa prosessien verkkona; ideasta käytäntöön, Otavan kirjapaino Oy

Lasten neurologia 1996, Toim. Sillanpää, M., Airaksinen, E., Iivanainen, M., Koivikko, M., Saukkonen A-L.,Gummeruksen kirjapaino oy

Mäki- Natunen, P. 2006, Fysioterapian lehtori, Jyväskylän Ammattikorkeakoulu sosiaali- ja terveysala
Haastattelussa 15.12.2006

Niemelä, E. 1998 Mototerapia kehityksessä viivästyneen lapsen kuntoutuksessa, Kopio- jyvä oy

Numminen, P. 1998 Alle kouluikäisten lasten havaintomotorisia ja motorisia perustaitoja mittaavan APM- testistön käsikirja, Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja

Numminen, P. 1999 Kuperkeikka, varhaiskasvatuksen liikunnan didaktiikkaan, Gummeruksen kirjapaino oy

Outinen, M., Lempinen, K., Holma, T., Haverinen, R., 1999 Seitsemän Laatupolkua, Vaihtoehtoja laadunhallintaan sosiaali- ja terveydenhuollossa, Suomen kuntaliitto Stakes, sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus

Kaakkois- Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisuja, 2005 Arviointi osana sosiaalialan kehittämistä, Lappeenrannan teknillisen yliopiston Digipaino

Taipale- Oiva, S. 2006 Hippa, litta, natta- hippaleikki havaintomotorisena kokemuksena, Kirjapaino oma oy

Talvitie, U., Karppi, S-L., Mansikkamäki, T. 1999 Fysioterapia, OY Edita AB

Torkkeli, T., 2002 Kömpelön lapsen fysioterapia, Fysioterapia 4/02

Liitteet

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JYVÄSKYLÄ UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Liite 1

Hei! 21.11.2006

Olen fysioterapian opiskelija ja meneillään minulla on viimeinen vuosi koulutuksesta. Teen opinnäytetyötä Hyvinvointipalvelukeskus Fysipisteellä toimivasta Liito-ryhmästä. Opinnäytetyöni tarkoituksena on koota vanhempien, ohjaajien ja ryhmässä toimivien fysioterapeutti opiskelijoiden toiveiden ja mielipiteiden pohjalta prosessikuvaus Liito-ryhmän toiminnasta. Eli käytännössä tarvitsisin teidän mielipiteitänne, toiveitanne ja odotuksianne Liito- ryhmän toiminnasta. Olisitko sinä kiinnostunut kertomaan ajatuksiasi ryhmästä?

Ajatuksianne keräilen teemahaastattelun muodossa. Haastattelu tapahtuu Fysipisteen tiloissa Liito- ryhmän aikana. Haastattelupäivämäärät voidaan sopia henkilökohtaisesti, mutta tässä muutamia ehdotuksia haastattelun ajankohdista: 29.11.2006, 17.1.2007, 24.1.2007,30.1.2007.

Ilmoita halukkuutesi osallistua Liito-ryhmän kehittämiseen:

Kyllä, olen kiinnostunut osallistumaan haastatteluun

En ole kiinnostunut osallistumaan haastatteluun

Nimi:_____

Terveisin

Fysioterapian opiskelija Laura Hynynen

laura.hynynen.spt@jamk.fi

Ohjaava opettaja Pirjo Hynynen

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
Keskussairaalantie 21 E
40620 JYVÄSKYLÄ
Puh. (014) 444 6909

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JYVÄSKYLÄ UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Liite 2

Hei!

Teen opinnäytetyötäni Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivasta Liito- ryhmästä. Opinnäytetyöni tarkoitus on tuottaa prosessikuvaus Liito-ryhmän toiminnasta, jossa laatukriteerinä on hyvä toiminta ohjaajien, opiskelijoiden sekä ryhmäläisten vanhempien näkökulmasta. Eli käytännössä tarvitsisin siis teidän mielipiteitänne ja näkökulmianne ryhmän toiminnasta! Oletko sinä kiinnostunut vaikuttamaan ryhmän toimintaan!?
Ajatuksianne keräilen teemahaastattelun muodossa. Haastattelu ajankohdat voidaan sopia teidän aikatauluunne sopivaksi, mutta toiveenani olisi, että saisin haastattelut tehtyä ennen joulua!

Ilmoita kiinnostuksesi osallistua Liito-ryhmän kehittämiseen vastaamalla minulle sähköpostitse!

Terveisin Laura Hynynen SPT3S1
laura.hynynen.spt@jamk.fi

Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipiste
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
Keskussairaalantie 21 E
40620 JYVÄSKYLÄ
Puh. (014) 444 6909

Heips opiskelutoverit!

Työstän parhaillaan opinnäytetyötäni ja tarvitsisin teidän apuanne sen toteutumiseksi! Eli teen siis opinnäytetyötäni Hyvinvointipalvelutoiminnan oppimiskeskus Fysipisteellä toimivasta Liito- ryhmästä. Opinnäytetyöni tarkoitus on tuottaa prosessikuvaus Liito-ryhmän toiminnasta, jossa laatukriteerinä on hyvä toiminta, teidän opiskelijoiden, ryhmäläisten vanhempien sekä ohjaajien näkökulmasta. Tarvitsisin siis teidän mielipiteitänne ja näkökulmianne ryhmän toiminnasta! Oletko sinä kiinnostunut vaikuttamaan ryhmän toimintaan!?
Ajatuksianne keräilen teemahaastattelun muodossa. Haastattelu ajankohdat voidaan sopia teidän aikatauluunne sopivaksi, mutta toiveenani olisi, että saisin haastattelut tehtyä ennen joulua!

Ilmoita kiinnostuksesi osallistua Liito-ryhmän kehittämiseen vastaamalla minulle sähköpostitse!

Terveisin Laura Hynynen SPT3S1
laura.hynynen.spt@jamk.fi

Haastattelurunko opiskelijoille **Liite 4**

Taustatiedot:

- Mitä tieto tarvitset toimiaksesi Liito- ryhmän ohjaajana?
- Keneltä tai mistä sinun tulisi saada tarvitsemasi tieto?

Ryhmän aloitus:

- Millainen on sinun roolisi ryhmän alkaessa?
- Millainen on mielestäsi ohjaajasi rooli ryhmän alkaessa?
- Millainen rooli sinulla on tiedottajana ryhmän alkaessa?
- Mikä on vanhempien rooli ryhmän alkaessa?

Ryhmän toteutus:

- Kuvaile millaista on mielestäsi hyvä ryhmätoiminta?
- Millainen rooli sinulla on ryhmäkertojen toteuttamisessa?
- Millainen rooli ohjaajallasi on ryhmä kertojen toteuttamisessa?
- Millainen on vanhempien rooli lukuvuoden aikana?
- Millainen rooli sinulla on tiedottajana?
- Mikä on mielestäsi paras tapa seurata ryhmäkertojen sisällön vaativuutta ja vaikuttavuutta?

Ryhmän päättyminen

- Millainen rooli sinulla on ryhmän päättyessä?
- Millainen rooli sinulla on tiedottamisessa ryhmän päättyessä?
- Millainen on mielestäsi ohjaajan rooli ryhmän päättyessä?
- Minkälainen on mielestäsi vanhempien rooli ryhmän päättyessä?
- Miten ryhmäläisen jatkosuunnitelmasta tulisi mielestäsi päättää?

Vapaa sana; Liito- ryhmän kehittämisideoita:

Haastattelurunko ohjaajille **Liite 5**

Taustatiedot:

- Mitä tietoja tarvitset toimiaksesi Liito- ryhmässä opiskelijoiden ohjaajana?
- Mistä saat tarvitsemasi tiedon?

Ryhmän aloitus:

- Millainen on sinun roolisi ohjaajana ryhmä alkaessa?
- Millainen on sinun roolisi tiedottajana?
- Millainen on mielestäsi opiskelijan rooli ryhmän alkaessa?
- Millainen on mielestäsi vanhempien rooli ryhmän alkaessa?
- Minkälaisten tahojen kanssa teet yhteistyötä ryhmän aloituksessa?

Ryhmän toteutus:

- Kuvaile millaista on mielestäsi hyvä ryhmätoiminta?
- Millainen on roolisi ryhmäkertojen toteutumisessa?
- Miten toivoisit opiskelijoiden toimivan ryhmässä?
- Millainen rooli sinulla on tiedottajana lukuvuoden aikana?
- Millainen on mielestäsi vanhempien rooli lukuvuoden aikana?
- Mikä on mielestäsi paras tapa seurata ryhmäkertojen sisällön vaativuutta ja vaikuttavuutta?

Ryhmän päättyminen:

- Millainen rooli sinulla on ryhmän päättyessä?
- Millainen rooli sinulla on tiedottamisessa ryhmän päättyessä?
- Millainen on mielestäsi opiskelijan rooli ryhmän päättyessä?
- Mikä on mielestäsi vanhempien rooli ryhmän päättyessä?
- Millaisten tahojen kanssa teet yhteistyötä ryhmän loppuessa?
- Miten ryhmäläisen jatkosuunnitelmasta tulisi mielestäsi päättää?

Vapaa sana; Liito- ryhmän kehittämisideoita:

Haastattelurunko vanhemmille **Liite 6**

Taustatiedot:

- Miten sait tiedon Liito- ryhmästä?
- Miksi lapsesi on tullut mukaan Liito- ryhmään?

Ryhmän aloitus

- Miten ilmoittautumisen ryhmään tulisi mielestäsi tapahtua?
- Miten toivot opiskelijoiden toimivan ryhmän alkaessa?
- Miten toivot ohjaajien/opettajien toimivan ryhmän alkaessa?
- Minkälaisista asioista ja miten toivot tiedottavan ryhmän alkaessa?
- Millainen ensimmäinen ryhmä kerta tulisi mielestäsi olla?

Ryhmän toteutus:

- Kuvaile, millaista on mielestäsi hyvä ryhmä toiminta?
- Millä tavalla toivot opiskelijoiden toimivan ryhmässä?
- Millä tavalla toivot ohjaajien/opettajien toimivan ryhmässä?
- Minkälaisista asioista, miten ja kuinka usein tulisi mielestäsi tiedottaa?
- Millainen on oma roolisi vanhempana lukuvuoden aikana?

Ryhmän päättyminen:

- Miten toivoisit opiskelijoiden toimivan ryhmän loppuessa?
- Millä tavalla toivot ohjaajien/opettajien toimivan ryhmän loppuessa?
- Minkälaisista asioista ja miten toivot tiedotettavan ryhmän loppuessa?
- Millä tavalla haluaisit käsitellä jatkosuunnitelman tekemistä?

Vapaa sana; Liito- ryhmän kehittämisideoita: